

**Міністерство освіти і науки України**  
**Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II**  
**Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та**  
**управління закладом освіти**

Реєстраційний № \_\_\_\_\_

**Кваліфікаційна робота**  
**ДОСЛІДЖЕННЯ МУЗЕЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ**  
**ЄВРОПЕЙСЬКИХ МУЗЕЇВ, ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ У ВІЗУАЛЬНОМУ**  
**ВИХОВАННІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ**

**ЛИРІНЦЬ ЕМІЛІЯ ІВАНІВНА**

Студентка 4-го курсу

Освітня програма 013 Початкова освіта

Спеціальність Початкова освіта

Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № \_\_\_\_\_ / 202\_

Науковий керівник:

**КУЛІН АГНЕСЬ ЗОЛТАНІВНА**

*старший викладач*

Завідувач кафедри:

**БІДА ОЛЕНА АНАТОЛІЇВНА**

*доктор педагогічних наук, професор*

Робота захищена на оцінку \_\_\_\_\_, «\_\_» \_\_\_\_\_ 202\_ року

Протокол № \_\_\_\_\_ / 202\_

**Міністерство освіти і науки України**  
**Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II**

**Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління  
закладом освіти**

**Кваліфікаційна робота**  
**ДОСЛІДЖЕННЯ МУЗЕЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ**  
**МУЗЕЇВ, ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ У ВІЗУАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВ**  
**ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ**

Рівень вищої освіти: бакалавр

Виконавець: студентка IV-го курсу  
**ЛИРІНЦ ЕМІЛІЯ ІВАНІВНА**

освітня програма 013 Початкова освіта  
спеціальність Початкова освіта

Науковий керівник: **КУЛІН АГНЕСІ ЗОЛТАНІВНА**  
*старший викладач*

Рецензент: **ТЯГУР ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ**  
*кандидат педагогічних наук, доцент*

Берегове  
2024

**Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma**  
**II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola**

**Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés**  
**Tanszék**

**EURÓPAI MŰVÉSZETI MÚZEUMOK MÚZEUMPEDAGÓGIA**  
**SEGÉDANYAGAINAK VIZSGÁLATA ÉS AZOK FELHASZNÁLÁSA**  
**AZ ELEMI ISKOLAI VIZUÁLIS NEVELÉSBEN**

Szakdolgozat

**Készítette: Lőrinc Emília**

4. évfolyamos Tanítói  
szakos hallgató

**Témavezető: Kulin Ágnes**  
*adjunktus*

**Recenzens: Tyahur László**  
*docens, a pedagógiai tudományok kandidátusa*

## Зміст

Вступ .....	6
I. Що таке Музей? .....	7
II. Що знаходиться в європейських художніх музеях? .....	12
III. Різні форми музейної діяльності. Музейна педагогіка .....	27
III. 1. Можливості проведення занять з музейної педагогіки в початкових класах на Закарпатті .....	33
III. 2. Можливості проведення занять з музейної педагогіки на базі матеріалів, отриманих з сайтів європейських художніх музеїв .....	35
IV. Досвід-орієнтовані види музейно-педагогічної діяльності у шкільних закладах: Спостереження в ході проведення занять у Паладь-Комарівецькій Гімназії .....	38
IV. 1. Спостереження в ході проведення занять в Галоцькій початковій школі .....	40
Висновок .....	42
Резюме .....	43
Використана література .....	44
Додаток .....	47

## Tartalomjegyzék

Bevezetés .....	6
I. Mi is az a MÚZEUM?.....	7
II. Mit találunk az európai művészeti múzeumokban?.....	12
III. Különböző tevékenységformák a múzeumban. Múzeumpedagógia .....	27
III. 1. Múzeumpedagógiai foglalkozások lehetőségei a kárpátaljai elemi osztályokban .....	33
III. 2. Múzeumi honlapok és múzeumpedagógiai foglalkozások.....	35
IV. Élményközpontú múzeumpedagógiai tevékenységek iskolai környezetben: Megfigyelések a foglalkozással kapcsolatban a Palágykomoróci Gimnáziumban.....	38
IV. 1. Megfigyelések a foglalkozással kapcsolatban a Gálocsi Elemi Iskolában.....	40
Összegzés .....	42
Ukrán nyelvű rezümé.....	43
Felhasznált irodalom .....	44
Melléklet.....	47

## Bevezetés

A szakdolgozatomban az európai művészeti múzeumok múzeumpedagógia segédanyagait vizsgálom és azok felhasználását az elemi osztályos vizuális nevelésben. A dolgozatommal harmadik éve foglalkozom. Az első két évben a múzeumok létrejöttének történetét, illetve honlapjait mutattuk be. Ebben az évben pedig az európai művészeti múzeumok múzeumpedagógia segédanyagait vizsgálatuk meg, illetve azt, hogy a segédanyagok miképp használhatók fel az elemi iskolai vizuális nevelésben. A múzeumpedagógiai segédanyagok tervezésekor, fő szerepet kaptak a nemzeti kulturális értékeket közvetítő műtárgyak, illetve azok a múzeumok, amelyekben a műtárgyak megjelennek. Erre a vizsgálatra alapozva, önálló tevékenységeket terveztem, amelyeket a Szürtei Kistérség két tanintézményében valósítottam meg.

A szakdolgozatban bemutatjuk a múzeumot, mint intézményt. Betekintünk néhány európai művészeti múzeumba, megvizsgáljuk ezen intézmények gyűjteményeit, valamint a múzeumpedagógia segédanyagaikat. A multikulturális és multietnikai kárpátaljai helyi adottságokat is szemmel tartva, két nemzeti múzeum/galéria bemutatásával foglalkoztam: így az Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria arculatát, feladatait és céljait, múzeumpedagógiai módszereit vizsgáltam. A múzeumpedagógiai segédanyag készítéséhez a helyileg is megközelíthető Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum gyűjteményét vettem alapul.

A dolgozatom gyakorlati részében a múzeumpedagógiai segédanyagok elemi osztályokban történő felhasználását vizsgáljuk. Saját múzeumpedagógiai feladatokat készítve, egy elméleti és egy gyakorlati foglalkozás keretein belül használom az európai művészeti múzeumok digitalizált gyűjteményeit. Azt tanulmányozom, hogyan építhető be a tantervbe, valamint miként segíti a tanulók művészeti és kulturális készségeinek fejlesztését egy múzeumpedagógiai foglalkozás. A múzeumpedagógiai foglalkozásokat a Palágykomoróci Gimnáziumban és a Gálócsi Elemi Iskolában vezetem le.

A Palágykomoróci Gimnázium és a Gálócsi Elemi Iskola 4. osztályos tanulóival végzett, élményszerű múzeumpedagógiai foglalkozás értékelésével, valamint, a megvalósított órákkal kapcsolatos észrevételekkel zárom a dolgozatom. A foglalkozás óraterve a 4. osztályos „Művészet” tantárgyhoz illeszkedve, a „Különböző nemzetek” témakörhöz kapcsolódik.

## I. Mi is az a MÚZEUM?

A múzeum különleges, tudományos szereppel bíró, kulturális intézmény, mely az emberiség fejlődésének tárgyi emlékeit gyűjti, megőrzi, feldolgozza, rendszerezi, valamint bemutatja a látogatóknak. Így a múzeum egyfajta találkozóhely is, mely tárolja a nemzetek múltját, hétköznapi életének történetét. Már gyermekkorban részévé válunk, hiszen a szüleinktől, nagyszüleinktől kapott tudás, hagyományok, értékek – a történelmünk részei – meghatározzák a fejlődésünket. A múzeum tehát örökség, ami képes összekapcsolni a tárlat látogatóját a történelmi múlttal.

A fejedelmi kincstárak és a 19. század gyűjteményei, valamint a jelenkor múzeumai nem függenek egymástól, mindig önmagukban, előfeltételek nélkül jelennek meg. Az ókori világ nem a szokásos értelemben vett múzeumot hozott létre, de már akkor is létezett néhány eleme a ma elfogadott „múzeumi tevékenységeknek”. Gondosan figyelemmel kísérték a templomok állapotát, a középületeket és a bennük lévő tárgyakat.<sup>1</sup>A múzeum szó jelentése a görög múzsa (művészetek istennői) szóból ered, eleinte a múzsák templomait nevezték így. „A Muszeion a múzsáknak, a művészeteket és a tudományokat védő istennőknek szentelt templom volt, amely gyakran szolgált a művészet és a tudomány helyszínéül is”.<sup>2</sup>

A múzeumok gyakran egyfajta irodalom központjaivá váltak a közösségnek.



1. kép: Az alexandriai könyvtár vagy Muszeion, az ókori világ legnagyobb könyvtára

<sup>1</sup>Салата Оксана Олексіївна: Основи музеєзнавства (12. oldal)

<sup>2</sup>Friedrich Waidacher: Az általános muzeológia kézikönyve (36. oldal)

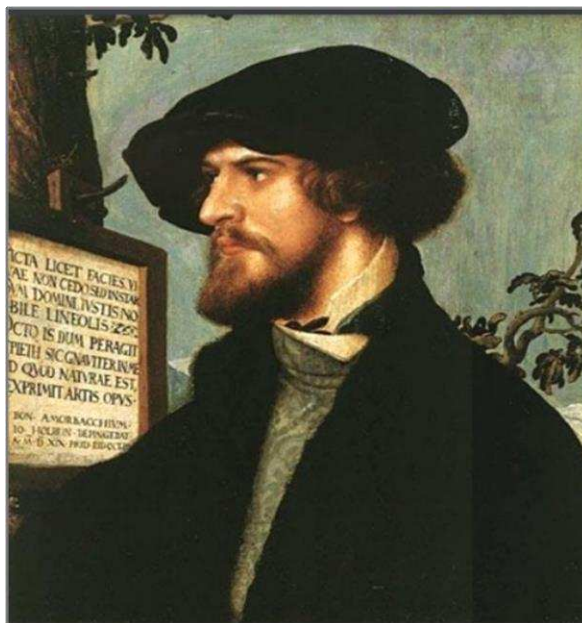
Az intézmény létrejötte óta egyre nagyobb jelentőséggel bír. Funkcióját tekintve is bővült, átalakult az évek során, változatosabb, kulturálisan mindinkább jelentősebb lett.

Már régen is a múzeumok voltak a tudományos kutatás leglényegesebb helyszínei. Az ókorban a legszámottevőbb múzeum az egyiptomi Alexandriában volt. Ezek voltak az első olyan gyűjtemények, amelyeket kifejezetten művészi és tudományos célokra szántak. I. Ptolemaiosz Szótér Kr. előtt 290-ben alapította meg a műzsáknak szentelt Muszeiont, a keleti kikötő közelében álló, királyi vár területén. Később fia, Ptolemaiosz Philadelphosz bővítette ki. Abban az időben a Muszeion-ban volt lakó-, tanuló- és munkatér, obszervatórium, anatómiai intézet, amfiteátrum, botanikus kert, illetve állatkert is. Többféle gyűjteménnyel is rendelkezett, természeti, kulturális, művészeti tárgyakkal, valamint egy nagy könyvtárral.

A maihoz hasonló múzeumokra, amit bárki látogathat megkülönböztetés nélkül, egészen a 17. századig kellett várni. Az első nyilvános múzeum a baseli „Amerbach-kabinet” (1661) és az oxfordi Ashmolean Museum (1693) volt.

A drezdai fejedelmi gyűjtemények kapui még korábban, 1658-tól nyitva álltak a látogatók előtt, viszont ez egy átlagos embernek megfizethetetlen volt, csupán fejedelmekre és előkelő személyiségekre korlátozódott.

1694-ben Jean-Baptiste Boisot, a besançoni Saint Vincent apátja, az apátságra hagyta személyes gyűjteményeit, azzal a végakarattal, hogy azt rendszeresen látogathatják.



2. kép: Ifj. Hans Holbein Bonifatius Amerbach portréja, 1519



3. kép: Jean-Baptiste Boisot portréja





4. kép: *A párizsi Palais du Luxembourg*

1750-ben a párizsi Palais du Luxembourg-ban mindenki számára elérhetővé tettek egy válogatást a királyi festménygyűjteményből.

A Bécsi Stallburg-ban lévő Galériát, nem nyitották meg, csak a magas rangú személyek számára volt megtekinthető. 1773-ban Mária Terézia császárnő engedélyt adott, így a Galéria egyik terme használhatóvá vált másoláshoz. II. József császár 1783-ban a nyilvánosságnak is

látogathatóvá tette a császári Galériát. Az 1753-ban parlamenti határozat nyomán alapított és 1759-ben megnyitott londoni British Museum nyilvános volt, de csupán több mint egy évszázad elteltével, 1879-ben vált valóban korlátozás nélkül mindenki által naponta látogathatóvá.

Míg korábban valamennyi gyűjtemény csak a felső osztálynak volt elérhető, a 17. század vége felé létrejöttek az első nyilvános múzeumok. Azonban ezek a múzeumok sem voltak mindenkor és mindenki számára nyitottak, hozzáférhetőségük mindig csak meghatározott időre és a látogatók bizonyos körére vonatkozott.

Ezekhez tartoztak már a nemességen kívül, a jómódú és képzett polgárok és tudósok is. A múzeumok általános nyilvánosságára a 19. század közepéig várni kellett.

A múzeum, mint intézmény a 18. században jelent meg. A legkorábbi modern, állami múzeum, a Londoni British Museum, amit 1753-ban alapítottak, az angol parlament határozata nyomán, és 1759-ben, mint tudományos intézményt, a Montagu House-ban, Bloomsbury-ben nyitották meg. Amerikában, 1773-ban alapították meg az első nyilvános múzeumot, Charlestonban, Dél-Karolinában.



5. kép: *British Museum*

A modern múzeumok történetében meghatározó a francia királyok gyűjteményének megnyitása a párizsi Louvre-ban, 1793-ban.<sup>3</sup>Ebben a múzeumban találkozunk azzal az érdekes jelenséggel, amikor a királyi udvar által finanszírozott és megrendezett „Salon” kiállítások, évente, két évente a köznép előtt is megnyitották kapuikat. Ez az esemény volt a francia és az Európai művészeti élet legkiemelkedőbb eseménye 1748 – 1890 között. Heti három nap

---

<sup>3</sup>Friedrich Waidacher: Az általános muzeológia kézikönyve. Metamuzeológia, történeti muzeológia, elméleti muzeológia. (36–37. oldal)

látogathatták. Ez a szokatlan helyzet és a képek megértését célzó igény, új munkaterületeket és feladatköröket hozott létre, mint például az értelmező katalógusok írása. Az egyszerű emberek előtt egy új és ismeretlen világ tárult fel. Annak érdekében, hogy értelmezni tudják a látottakat, a műkritikusok, akár helyben, kisebb nagyobb összegekért cserébe ismertették a képek



6. kép: Honoré Daumier képe, a „Szalon”  
egyik kiállításán

mondanivalóját az érdeklődőkkel. Honoré Daumier, a 18. század egyik leghíresebb francia karikaturistája műveiben megörökítette a párizsi polgárság életét. A művész egész sorozatot készített a nemesebb és jómódú rétegnek szánt alkotások és a kéményseprőkből, mosónőkből álló közönség találkozásáról.<sup>4</sup>

A 19. században tovább folytatódott az új múzeumfajták megjelenése. A nemzeti értékek hangsúlyosabbá válása és a polgári öntudat létrejötte vezetett az országos- és nemzeti múzeumok alapításához. Az országos-, nemzeti- vagy birodalmi múzeumok korai példái Marosvásárhely, Teschen és Budapest (1802), valamint Koppenhága (1807), Graz (1811), Troppau (1814), Amszterdam (1815), Brünn, Nagyszeben, Lemberg (1817), és Prága (1818). Ezt követte Laibach (1821), Innsbruck (1823), Linz (1833), Salzburg (1835), Klagenfurt (1845), Stockholm (1847), München (1855), Bregenz (1857), Varsó (1862) és Villach (1873).

A mai felgyorsult világban az emberek nem szentelnek kellő figyelmet saját hagyományaik ápolására, ezért válik nélkülözhetetlenné a muzealizáció, amikor az értékeket múzeumokban őrizzük meg.<sup>5</sup>

A British Museum saját honlapján büszkén hirdeti, hogy a világ első hivatásos múzeuma („first national public collection” – első nemzeti közgyűjtemény). A museum nemcsak a közgyűjteményével emelkedik ki, hanem a kutatásban is, 1920-ban létrehozta önálló laboratóriumát.<sup>6</sup>

<sup>4</sup>Könyvkultúra Magazin honlapja, Magyar Miklós: A karikatúra Michelangelója. <https://www.kello.hu/magazine/konyvkultura/2018/05/h-daumier>

<sup>5</sup> Friedrich Waidacher: Az általános muzeológia kézikönyve. Metamuzeológia, történeti muzeológia, elméleti muzeológia. (51. oldal)

<sup>6</sup>A British Museum online honlapja, A British Museum története: <https://www.britishmuseum.org/>

A múzeum feladata a kulturális javak gyűjtése, nyilvántartása, megőrzése, restaurálása és tudományos feldolgozása.<sup>7</sup> Fontos továbbá a közösség szolgálata, a társadalmi kérdések közvetítése, megvitatása, a kutatás, valamint, hogy a gyűjteményt megfelelően és értelmezhetően tárják az emberek elé.

Egy kiállítás bemutatásakor meg kell vizsgálni a múzeum kultúrákövetítő célját, hiszen a kiállítási tárgyak okkal vannak az intézményben. Az időszaki kiállítások aktuális ötletességgel egészítik ki a múzeum állandó kiállítását.<sup>8</sup> A gyűjtemények története kapcsolatban áll a múzeum történetével, és hasonlóan érdekes, mint maga a gyűjtemény. Például a festmények származása, előző tulajdonosai mind megtalálhatóak az alkotás hátoldalán, különböző pecsétek, feliratok formájában.<sup>9</sup>

Az évfolyammunka írása során megismerkedtem a múzeumok különleges, tudományos és kulturális szerepével, és azzal, hogy alakulásától a mai napig mennyit változott. A 18. században például a Nemzetállamok számára fontos volt a nemzeti értékek összegyűjtése és megőrzése, ebben a munkában a nemesebb réteg tagjai is részt vettek, akik felajánlották saját gyűjteményeiket az intézeteknek. Itt kézzelfoghatóan megjelenik az egyéni és a társadalmi, közös érdek találkozása.

---

<sup>7</sup>Koltai Zsuzsa, Doktori (PhD) értekezés: Múzeumi kultúrákövetítés pedagógiai és andragógiai szempontú vizsgálata. (54. oldal)

<sup>8</sup>Lanfranco Binni – Giovanni Pinna: A múzeum (84-85. oldal)

<sup>9</sup>Deme Edina, Kovács Anna Zsófia, Tettamanti Zsófia: Lássuk csak! Hogyan vezessünk tárlatot? (1-3. oldal)

## II. Mit találunk az európai művészeti múzeumokban?

A múzeum egyik feladata a megőrzés, vagyis a műkincs állapota nem sérülhet az évek során, hiszen a következő nemzedék hagyományai, nemzeti értékei, a megmentett régiségek szerepe és fontossága is változik. Minden nemzet más, így múltjuk és hagyományaik is különböznek egymástól. Az alábbiakban a következő európai művészeti múzeumokat vesszük górcső alá: British Museum, Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum, Magyar Nemzeti Galéria, Ludwig Múzeum (Budapest), Szépművészeti Múzeum (Magyarország), Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum, Tate Modern (London), Prado Múzeum (Madrid), Bécsi Szépművészeti Múzeum.

A 21. században el sem tudnánk képzelni a mindennapi életet a digitális technológiák használata nélkül. A „modern kor” emberére jellemző az okostelefon, számítógép, laptop, táblagép használata a munkához, utazás során és a szórakozáshoz is. A digitális technológiákban lévő lehetőséget többek között a múzeumok is felhasználják. A múzeumi gyűjtemények digitalizálásával, hatékonyabb az ismeretközvetítés, például könnyebb megtervezni egy múzeumlátogatást, akár otthoni vagy iskolai környezetben is lehetőség nyílik megtekinteni egy-egy múzeum gyűjteményét. A szakdolgozatomban megvizsgáljuk a fentebb említett európai művészeti múzeumok honlapjait, múzeumpedagógia segédanyagait, illetve a segédanyagok felhasználási lehetőségét az elemi osztályos vizuális nevelésben. Tanulmányozzuk a múzeumok honlapjainak tartalmi felépítését.<sup>10</sup>

A londoni British Museum a világ legnagyobb múzeumaihoz tartozik. Gyűjteménye több mint 13 millió tárgyat számol, mely a kezdetektől a jelenkorig bemutatja az emberi kultúra történetét. A múzeumot 1753-ban hozták létre, melynek alapjai egy londoni orvos, Sir Hans Sloane gyűjteményei voltak. Az intézmény 1759-ben vált látogathatóvá, a bloomsbury-i Montague House-ban, ami a mai British Museum helyén volt. Ez volt az első Nemzeti Múzeum a világon, amely az emberi tudás minden területére kiterjedt, és nyitva állt a világ minden tájáról érkező látogató előtt.

A felvilágosult eszmék és értékek – minden feltételezés kritikus vizsgálata, nyílt vita, tudományos kutatás, haladás és tolerancia – alapítása óta fémjelzik a múzeumot, és ezeknek az intézményeknek a fontosságát.

---

<sup>10</sup> Ruttkay Zsófia, German Kinga: Múzeumi iránytű 12, Digitális Múzeum (62-65. oldal)

A mai British Museum egyedülálló abban is, hogy kontinenseken és óceánokon átívelően gyűjteményeiben őrzik a világ leghíresebb archeológiai leleteit, vagyis több ország



7, 8. kép: Balra a British Múzeum főhomlokzata, jobbra pedig a központi belső tér látható

kultúráját (ami az Brit birodalom kolonizációs tevékenységére is utal). Az intézményt a világ iránti kielégíthetetlen kíváncsiság, a tárgyakba vetett hit, mint az emberi történelem megbízható tanúi és dokumentumai, a megalapozott kutatás, valamint a tudás bővítésének és megosztásának vágya mozgatja. A múzeum számára nagyon fontos a közönség megszólítása, amely a honlapjukon a gyűjtemény és a múzeum megismerését otthonról, a világ bármely pontjáról elérhetővé teszi.

Ha felkeressük a British Museum honlapját, máris a következő felszólítást találjuk: „Fedezze fel a gyűjteményt! Kerüljön közelebb a British Museum gyűjteményéhez, és merüljön el a **hat kontinens, kétmillió éves történelmében.**” Azt írják továbbá, hogy az online gyűjtemény csaknem négy és fél millió műtárgyhoz ad hozzáférést. A nagy felbontású képek nagyíthatók és részletesen megvizsgálhatók, így például meg lehet tekinteni az Úr (ókori Mezopotámia egyik nagyvárosa) királyi játékanak kivitelezését, vagy a törzsi afrikai vadászkiert bonyolult fafaragását.

A múzeum honlapján kényelmesen lapozhatunk, és egy csodálatos világ tárul elénk tömérdek információval, nemzetek kincseivel, és kézzel fogható múltjukkal. A látogatói információk tartalmasak, bemutató útjaik lenyűgöző kiállításokra vezetnek. A „menü fülben” például megtervezhetem a múzeumi látogatást, választhatok a múzeumi tárlatok témái közül, mint például: Egy óra a múzeumban, Gyűjtés, birodalom és nyomvonal, Három óra a múzeumban, Vágy, szerelem, identitás: LMBTQ-történetek, A görög újjászületés építésze és a pompa stb. Tehát a múzeumi gyűjtemény megismerését a saját igényeimre szabhatom, mielőtt beléptem volna az épületbe. Álmodozva, egy képzeletbeli londoni kirándulás kapcsán, az

iskolában a gyerekekkel közösen is meg tudunk tervezni egy tökéletes napot a múzeumban. Ehhez az intézmény térképét is könnyen letölthetjük és indulhat is a látogatás.<sup>11</sup>

A British Museum honlapján szereplő múzeumpedagógia segédanyagok (látogatásom során), leginkább képes összeállítású, tantermi segédanyagok, illetve élő, interaktív foglalkozások brit iskolák részére, melyen a tanulók online vesznek részt a tanítási intézményből. Az online, interaktív múzeumlátogatáson a British Museum múzeumpedagógusa vezeti a foglalkozást. A színes képi összeállításokkal és rövid leírásokkal ellátott tantermi segédanyagokat Power Point és PDF formátumban le is tudjuk tölteni a British Museum honlapjáról.<sup>12</sup>

A British Museum honlapjának kezdőoldalán található térkép segítségével szolgál a látogatóknak, hogy eligazodhassanak a hatalmas létesítményben, viszont ez még így is nehéz feladat. A múzeum térképe, úgy fest számomra, mint egy hatalmas labirintus, melyben tájékozódni az objektumösvények neveihez párosított számok segítségével tudok (a térkép alatt leírják, melyik szám milyen tárlatot jelöl). A latin betűkkel jelölt tárlatok rövidítéseit, az objektumrajz bal oldalon láthatjuk. Az alaprajzon használt jelek, rövidítések, a jobb oldalon, vannak magyarázva. A térkép aprólékos és precíz, viszont a létesítmény nagysága miatt nem kis kihívás eljutni az **A**-szárnytól a **G**-ig. Ezt a komplexum 4 emelete: 0, -1, 1, 2, szintjeinek a jelzése is bonyolítja. Felmerül a kérdés, hogy kinek is készült a térkép, elmondhatjuk, hogy a túl sok információ is nehezítheti az eligazodást, és egy ilyen térkép leginkább a felnőttek számára nyújt segítséget.

London után térjünk vissza a hétköznapiakba. A főiskola, ahol tanulok Kárpátalján található, akik itt élnek két ország kultúrájával, nemzeti értékeivel és hagyományaival találkoznak nap, mint nap. A témavezetőm és én eme különleges viszonyra való tekintettel, arra jutottunk, hogy a „világi” British Museum után elengedhetetlen bemutatnunk az Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeumot is. Az Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum (Національний художній музей України) Ukrajna fővárosában, Kijevben található. Az ország egyik legrégebbi és legnagyobb múzeumaként tartják számon. Az intézményt 1899. augusztus 1-jén alapították, mint Kijev első nyilvános múzeumát, az orosz kormány és az ukrán Terescsenko család támogatásával. A múzeum épülete négyszintes, bár kívülről kétszintesnek tűnik. A homlokzat szobrászati díszítése Elio Salia műtermét dicséri. Az ormfalon „A művészet diadala” allegorikus cselekményű szoborkompozíció látható, az épület sarkaiban lévő párkány felett pedig griffek ékeskednek.

---

<sup>11</sup>A British Museum honlapja, kezdőoldal, A British Museum története: <https://www.britishmuseum.org/>

<sup>12</sup> <https://www.britishmuseum.org/learn/schools/ages-7-11>



9, 10. kép: Balra az Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum főhomlokzata, jobbra pedig a központi belső tér látható

A múzeum fejlődésében nagy szerepet játszott Bohdan és Varvara Khanenko, Tereshchenko, V. Hvoyka, M. Bilyashivsky, D. Shcherbakovsky, F. Ernst és mások. Bohdan Khanenko kiemelten, 3145 tárgyból álló adományozásával különösen jelentős mértékben járult hozzá a múzeum gyűjteményéhez.

Az Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum ma mintegy 40 000 kiállítási tárgyat számlál, a Kijevi Rusz idejétől napjainkig. Gyűjteménye az ukrán és külföldi festészet, szobrászat, valamint ikonfestés alkotásaiból áll.

Az intézményben található:

- az ókortól a modernkorig terjedő grafikai gyűjtemény;
- Ukrajna egyik legjobb ikonográfiai gyűjteménye;
- az ősi polikróm szobrászat;
- a 18. századi kozák portrék;
- a 19. századi klasszikus festmények;
- a 20 – 21. századi festészet legújabb irányzatai.



11. kép: „Kozak Mamai” népi festmény, szerzője ismeretlen

A „Kozak Mamai” népi festmények gyűjteménye, az Ukrajnában kozák barokként ismert korstílus alkotásai.

Bemutatják a 19. századi klasszikus festményeket is, az ukrán avantgárdot és a totalitárius korszak művészetét – a szocialista realizmust és az undergroundot. Külön csoportban, a Kárpátaljai Festőiskola alkotói is bemutatásra kerülnek.

Az Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum honlapja, a 2022 - 2024-es évben, dolgozatom írása során megújítás alatt állt. A múzeum honlapjának tájékoztatása nem teljeskörű, nehezen lehet eligazodni rajta, múzeumpedagógia segédanyagot nem tartalmaz. A gyűjtemények nincsenek kategorizálva, a feltöltött képekhez nem szolgálnak ismeretterjesztő információval.<sup>13</sup>

A Magyar Nemzeti Galéria hasonló irányelvet követ, mint az ukrán, vagyis a saját nemzeti, képzőművészeti örökségét őrzi. Gyűjteményében a legkorábbi magyarországi emlékektől egészen napjainkig találunk műtárgyakat.

A Magyar Nemzeti Múzeumot 1802-ben alapították, később, az 1870-es évektől megalakultak a különböző gyűjteményekre specializálódott szakmúzeumok. Így a képzőművészeti művek, az 1896-ban alapított Szépművészeti Múzeumba kerültek. Később az alkotások gyors gyarapodása miatt, 1928-ban létrejött a Szépművészeti Múzeum Új Magyar Képtára, ami önálló épületben, de ugyanazon intézményhez tartozva mutatta be a Nagybányával kezdődő korszak képzőművészeti alkotásait.

1953-ban a Fővárosi Képtár gyűjteményét államosították, ami a Szépművészeti Múzeumba való beolvadást jelentette. A magyar kultúrpolitikában 1956 után fogalmazódott meg egy önálló magyar képzőművészeti múzeum gondolata, s így született meg 1957-ben a Magyar Nemzeti Galéria. A megnyitó 1957. október 5-én volt a Kúria épületében, a Kossuth téren. Az állandó kiállítás mellett, még ebben a hónapban megnyílt első időszak kiállítása is, ez a nagybányai, Réti István művészetét mutatta be. Szintén nevezetes dátum az intézmény 1975-ös áttelepítése a Budavári Palota felújított B–C–D épületeibe. Itt 1975 októberében nyílt meg az első kiállítás, ahol középkori szárnyas oltárokat láthatott a látogató. Továbbá az átszervezés miatt – a Szépművészeti Múzeum Régi Magyar Osztályához tartozó tárgyak átkerültek a Magyar Nemzeti Galériába– először nyílt lehetőség a magyar művészettörténet teljes bemutatására a 11. századtól a jelenkorig.

2012-ben a Szépművészeti Múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria egy intézménnyé egyesült. A Magyar Nemzeti Galéria gyűjteménye jelenleg 110 000 műtárgyból áll, melyek állandó és időszak kiállításokon tekinthetők meg.<sup>14</sup>

---

<sup>13</sup>Az Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum honlapja, kezdőoldal: <https://namu.ua/>

<sup>14</sup>A Magyar Nemzeti Galéria honlapja, A Múzeumról, Múzeumtörténet: <https://mng.hu/a-muzeumrol/>





12, 13. kép: Balra a Magyar Nemzeti Galéria főhomlokzata, jobbra pedig a központi belső tér látható

A Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményei:

- Régi Magyar Gyűjtemény
- Adattári és Dokumentációs Gyűjtemény
- 19 – 20. századi Festészeti Gyűjtemény
- Szobor Gyűjtemény és Éremtár
- Grafikai Gyűjtemény
- Jelenkori Magyar Gyűjtemény
- 1800 utáni Nemzetközi Gyűjtemény
- Könyvtár<sup>15</sup>

A 19 – 20. századi Festészeti Gyűjtemény jellemzése néhány mondatban. A gyűjtemény 10 000 alkotásból áll, melyben az 1800 és 1945 közötti magyar festészet művei vannak.



14. kép: Magyar Nemzeti Galéria: Rippl-Rónai József, Geszti kastély c. festménye

Megtalálhatóak benne portré- és tájképfestők – többek között Donát János, Markó Károly, Rippl Rónai József alkotásai, de az Első Magyar Festészeti Akadémiát alapító Marastoni Jakab, Barabás Miklós és Borsos József műveivel is találkozhatunk.

Olyan mesterek munkái is gazdagítják a Galériát, mint Orlai Petrics Soma és Than Mór festők, Madarász Viktor és Székely Bertalan. De vannak kiállítási darabok Munkácsy Mihály és a modern magyar festészetben híressé vált, Szinyei Merse Pál alkotásaiból is.<sup>16</sup>

<sup>15</sup>A Magyar Nemzeti Galéria honlapja, Gyűjtemények: <https://mng.hu/a-muzeumrol>

<sup>16</sup>A Magyar Nemzeti Galéria honlapja, Gyűjtemények, 19-20. századi Festészeti Gyűjtemény: <https://mng.hu/gyujtemenyek/19-20-szazadi-festeszeti-gyujtemeny/>

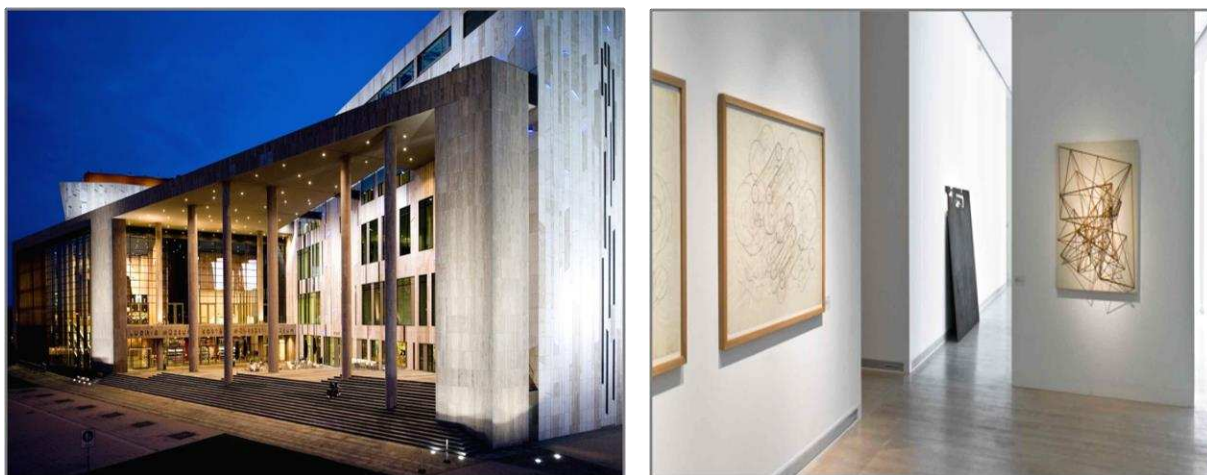
A Magyar Nemzeti Galéria honlapja széleskörű tájékoztatást nyújt az intézmény történelméről, gyűjteményéről, a kiállításokról, a látogatási információról, a tanulás lehetőségeiről és a műtárgyokról. Minden kategóriában könnyen olvasható, tartalmas szöveget találunk. Fel vannak tüntetve az állandó és időszakos kiállítások, az utóbbinál a kiállítás időpontja is meg van adva. A „tanulás menü” pontban minden szerdán új bejegyzéseket találhatnak a honlapra látogatók, különböző műalkotásokat ismerhetnek meg és el is olvashatják azok történetét.

A Magyar Nemzeti Galéria gondoskodik arról is, hogy már a gyerekkorban megalapozza a múzeum szeretetét, hogy a tanulók otthon érezzék maguknak a múlt kincsei között. Ebből a célból egy-egy hetes, izgalmas táborokat is szervez július és augusztus folyamán a 7 - 14 éves korosztálynak, melynek helyszíne az egykori királyi palota épülete. A gyerekek itt megcsodálhatják a múzeum kincseit, mesés történeteket tárhatnak fel. A honlap úgy írja, hogy az elméleti és kreatív foglalkozások után szabadtéri programokkal teszik teljessé a múzeumpedagógiai élményt.

A Magyar Nemzeti Galéria kitüntetett figyelmet fordít a honlapon közzétett múzeumpedagógia segédanyagoknak is. A honlap főoldalán jól látható „Művészetpedagógia” csoportban, a következő kategóriákra bontott segédanyagokat találunk: „Iskolai foglalkozások”, „Foglalkozás óvodásoknak”, „Pedagógus továbbképzés”, „Oktatási segédanyagok”, „Önálló felfedezés”, „Nyári tábor”, „Rajzpályázat”. Az iskolásoknak szánt foglalkozástervek sokszínűek, találunk itt a gyerekek érdeklődéséhez igazított gyakorlati foglalkozásokat (mint például a színpöttyökkel festést, zenére alkotást, feladatlapokat Szinyei Merse Pál és Munkácsi Mihály műveihez, valamint a legismertebb történelmi festmények megismeréséhez, de saját kubista szobrok készítéséhez is nyújtanak részletes útmutatót), valamint kisfilmeket, a restaurálás bemutatását képi illusztrációval, Szinyei Merse Pál „Majális” c. képének digitális bemutatóját, és virtuális kiállítóterembe is elkalauzolnak minket. A Magyar Nemzeti Galéria mindent megtesz azért, hogy a felnövekvő nemzedék TANULJON A MÚZEUMMAL.<sup>17</sup>

---

<sup>17</sup> A Magyar Nemzeti Galéria honlapja, Oktatási segédanyagok: [https://mng.hu/digitalis-muzeum/?per\\_page=-](https://mng.hu/digitalis-muzeum/?per_page=-)



15, 16. kép: Balra a Ludwig Múzeum főhomlokzata, jobbra pedig az egyik belső tér látható

A Ludwig Múzeum Budapesten található, melyet 1989-ben, Irene és Peter Ludwig német házaspár alapított (többek között a házaspár nevét viseli a kölni, a bécsi és a pekingi múzeum is), akik az antikvitástól a kortárs művészetig 12 ezer műtárgy tulajdonosai voltak. A házaspár szenvedélyesen rajongott a művészetekért, munkásságuknak köszönhetően megalakult az egyik legszámottevőbb európai kortárs művészeti gyűjtemény.

Irene és Peter Ludwig 70 patinás nemzetközi műtárgyat adtak át, és 95 alkotást tettek a múzeum letéjébe, mely a budapesti Ludwig Múzeum nemzetközi gyűjteményének alapja lett, s így alakult meg Magyarország legelső kortárs művészeti múzeuma. Az intézmény 1991-ben, a Budavári Palota épületében nyitotta meg kapuit látogatóinak. 1996-ban Kortárs Művészeti Múzeummá nyilvánították, és számottevő mennyiségű magyar gyűjteménnyel gazdagodott. A Ludwig Múzeumot 2005-ben a Müpába költöztették.

Az intézményt 1993 – 2007 között Néray Katalin művészettörténész-muzeológus irányította, akinek a gyűjtemény létrehozásában, felépítésében, a Ludwig Múzeum arculatának megteremtésében kiemelkedő része volt, munkáját Munkácsi-díjjal, Martyn Klára-díjjal, Széchenyi-díjjal, a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjével méltatták.

2007 – 2008-ban a múzeumot Szipócs Krisztina művészettörténész igazgatta.

2008 – 2013 között az intézmény vezetője Bencsik Barnabás művészettörténész volt.

2013-tól a Ludwig Múzeum igazgatója dr. Fabényi Julia művészettörténész.

A Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum, melyben a hatvanas évektől napjainkig őriznek műalkotásokat. A gyűjtemény alapját a múzeum alapítóinak köszönhetjük, Peter és Irene Ludwig, a hatvanas-nyolcvanas években keletkezett, nemzeti gyűjteményét adományozta a múzeumnak. A Kortárs Művészeti Múzeumban megtekinthetők, a hatvanas-nyolcvanas évek magyar alkotásai is.

A Ludwig Múzeum híres arról is, hogy a magyar, szlovák, cseh, lengyel, román, ex-jugoszláv művészek alkotásainak köszönhetően megjelenik a térség kulturális és történelmi múltjának művészete. A 2023-as évi adatok szerint, a múzeum 1021 műtárgyat és több száz leletet őriz, melyet a látogatók a múzeum honlapján is megtekinthetnek.

A budapesti Ludwig Múzeum honlapja modern, jól áttekinthető, az aktuális kiállítások már a borítón is fel vannak tüntetve. A „Múzeumpedagógia” fül alatt az érdeklődők a következő csoportokat találják: Foglalkozások; Akkreditált pedagógus továbbképzés; Múzeum a falakon kívül; Pályázataink, versenyek; Csatlakozz!; További programok; Segítség tanuláshoz, tanításhoz; Módszertani központ; Együttműködések. A bőséges információ és különböző foglalkozások, tanítási/tanulási anyagok között, úgy a felnőttek mint, a gyerekek megtalálják azt, ami megszólítja őket. A pedagógusoknak is nagy segítséget nyújtanak az érdekes, interaktív, a Ludwig Múzeum honlapjáról könnyedén elérhető tanítási foglalkozások/programok. A „Foglalkozások” fül alatt óvodás kortól egészen a 18 éves korosztályig találunk programokat. Láthatóan a múzeum nagy hangsúlyt fektet arra, hogy már gyermekkortól becsempéssze a műalkotások iránti érdeklődést az óvodások és az iskolások életébe.

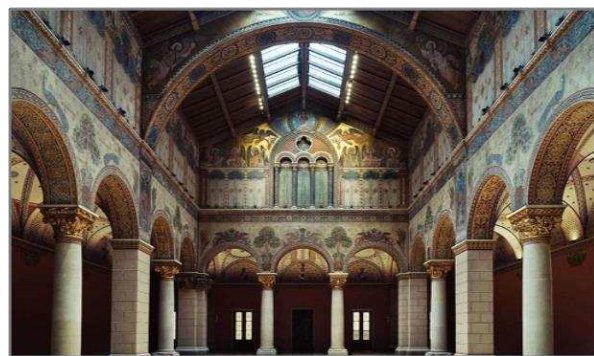
A budapesti Ludwig Múzeum az alábbi csoportoknak kínál foglalkozásokat: óvodásoknak, 6-10 éves korosztálynak, 11-14 éves korosztálynak, 15-18 éves korosztálynak. A honlapon azt írják, a foglalkozások a múzeum gyűjteményére épülnek, tehát a kortárs művészetet népszerűsítik. A 6–10 éves korosztály, Molnár Vera művészetét, a „Papírtájakon” című foglalkozáson ismerheti meg, de az „Időgép” nevet viselő tevékenység például, az egyéni és szabad- irányított rajzolás fejlesztését veszi célba, az online múzeumlátogatás során pedig Konok Tamás művészetét megismerve, a mese világába csöppennek a gyerekek, a „Hahó, idő” című virtuális múzeumpedagógia foglalkozás feladata pedig, fejleszteni a gyerekek megfigyelési készségeit, színhasználatát és kifejezőkészségeit.<sup>18</sup>

A szintén Magyarországon található Szépművészeti Múzeum 1906-ban nyitotta meg kapuit. Gyűjteményének sokszínűsége, nagysága, és tematikai folyamatosága nemzetközileg is elismert. A múzeumlátogató a Szépművészeti Múzeumot felkeresve (akár otthonról a honlapon keresztül), az ókortól, a 18. század végéig megtekintheti az egyetemes és magyar gyűjtemény kiállításait.

A múzeum épületét Schickedanz Albert és Herzog Fülöp tervezték. Az intézmény felavatását 1906. december 1-jén ejtették meg, melyen I. Ferenc József is részt vett, ezt követően december 5-én a múzeum a látogatók előtt is megnyitotta kapuit.

---

<sup>18</sup>A Ludwig Múzeum honlapja: <https://www.ludwigmuseum.hu/muzeumpedagogia>



17, 18. kép: Balra a Szépművészeti múzeum főhomlokzata, jobbra pedig a Román csarnok látható

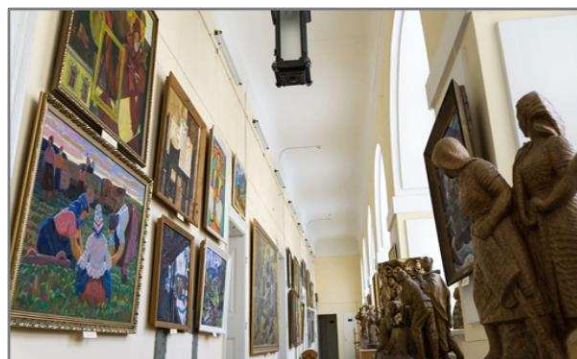
Az első világháború alatt a múzeum fejlődése visszamaradt. A második világháború alatt az épületet bombatámadás érte, a nagy értékű műkincseket kimenekítették Németországba, majd 1946-1947-ben tértek újra haza. A háború számlájára írható, hogy a festmények egy kisebb része károkat szenvedett, eltűnt. 1957 után, a magyar vonatkozású műtárgyakat a Magyar Nemzeti Galériába helyezik.

A Szépművészeti Múzeum honlapja színes, információdús, egyszerűen megtalálható az érdeklődésünk tárgya. A következő kategóriákban kap útbaigazítást a honlapra látogató: Gyűjtemények; Kiállítások; Látogatás; Múzeumpedagógia; Műtárgyak; Múzeumshop.

A Magyar Szépművészeti Múzeum honlapján, a „Múzeumpedagógia” segédanyagok a következő csoportokra tagolódnak: „Felnőttek”, „Iskolai csoportok”, „Családok”, „Speciális igényű látogatók”. Az iskolai csoportoknak szánt segédanyagokat veszem górcső alá, a következő témákban találunk foglalkozásokat, valamint tárlatvezetést iskolásoknak: „Ókori Egyiptom”, „Klasszikus ókor”, „Európai képzőművészet”. A múzeum honlapján, a múzeumpedagógia segédanyagok között, megtaláljuk a „Hyperión junior” nevet viselő adatbázist is, mely a Szépművészeti Múzeum hyperión adatbázisa, és az antik művészet, az antik kultúrák felfedezése előtt nyit utat. A múzeum így hívogatja a honlapra látogatókat: „Ismerje meg az ókori mediterráneum hazai és külföldi múzeumokban őrzött műtárgyait, amihez lexikonszócikkek, ókori szöveges források és tematikus útvonalak nyújtanak segítséget. Az antik művészet iskolai tanítását játékos anyagok teszik színesebbé.” A „Rajzleckék” csoportba letölthető segédanyagokat kínálnak figyelmünkbe, a „Kvízek, játékok” csoportban online kitölthető kvízekkel és játékokkal fejleszthetik tudásukat a gyerekek. A honlap fejlesztői továbbá filmekkel, videókkal, útvonaltippekkel teszik érdekessé a „múzeumi honlaptátogatás” élményét. A honlapon kalandozva máris kedvünk támad részt venni a múzeumi kiállításon.<sup>19</sup>

<sup>19</sup>A Szépművészeti Múzeum honlapja: [https://www.szepmuveszeti.hu/muzeumpedagogia\\_iskolaicsoportok/](https://www.szepmuveszeti.hu/muzeumpedagogia_iskolaicsoportok/)

A Magyarországgal szomszédos Ukrajnában, azon belül Kárpátalján található, a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum. Az intézményt 1948-ban alapították Ungváron, akkoriban az ungvári várban kapott otthont, mint a Kárpátaljai Helytörténeti Múzeum művészeti galériája. A múzeum 1990 óta viseli Boksay József (ukrán nyelven: Бокшай Йосип Йосипович), a kárpátaljai festőiskola kimagasló képviselőjének nevét. A Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum elnevezést 2003 szeptemberétől használjuk.



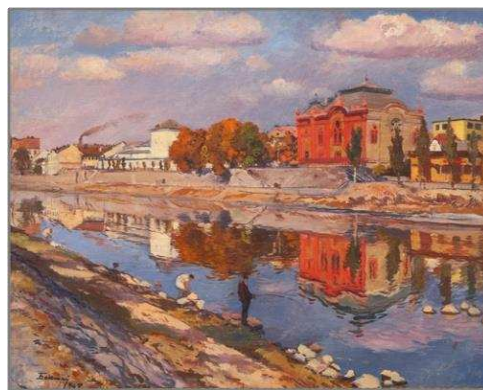
19, 20. kép: Balra a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum főhomlokzata, jobbra pedig a belső tér látható

A múzeum gyűjteménye több mint 15 ezer kiállítási tárgyat számlál, melynek alapját az egykori Zemszkij Művészeti Galéria alkotásai képezik. Az intézményben őriznek festészeti, grafikai, szobrászati, díszítő- és iparművészeti alkotásokat is, melyek időről-időre bővülnek.

A Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeumban megtalálható:

- a reneszánsz kor kiemelkedő művészeinek munkái: ifj. Jacopo Palma, Lambert Lombard;
- művek a francia romantika korából: Claude Joseph Vernet;
- az olasz klasszicizmusból: Francesco Albani;
- a korai holland realizmusból: Cornelis Pietersz Begijn;
- a közép-európai országok művészete: Munkácsy Mihály, Révész Imre, Jendrássik Jenő, Hollósy Simon, Rudnai Dyula, Jozef Teodor Mousson, Alojzy Rejchan.
- a 17 - 20. században készült ukrán művészek munkái: Ilya Brodlakovich-Vyshensky, Taras Shevchenko, Opanas Slastion, Rufin Sudkovsky, Serhiy Vasylykivsky, Ivan Trush és mások;
- a kárpátaljai művészetet képviselők művei: Boksay József, Erdélyi Béla, Andriy Kotska, Fedir Manailo, Adalbert Boretsky, Vasyl Svyda, Zoltan Sholtes és még sokan mások remekművei;

- Kárpátalja modern képzőművészetét képviselő tehetséges alkotók alkotásai;
- ikonfestmények a 17 - 18. századból, melynek részei Ilya Brodlakovich-Vyshensky alkotásai és Igor Grabar akadémikus emlékkiállításai is.



21. kép: Boksa József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum, Boksa József: Ungvár c. festménye

A Boksa József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum honlapja egyszerű, áttekinthető, melyben megtalálható a múzeum történetéről írt rövid ismertető és a múzeum gyűjteményei rendezett csoportokban. A múzeum honlapjának főoldalán a következő lehetőségekből választhat a látogató: „A múzeumról”, „Gyűjtemények”, „Események”, „Archívum”, „Cikkek”, „Dokumentumok”, „Keresés”. A honlapon megtalálható a gyűjtemény kategorizált, digitális változata, és a keresőbe beírva a látogató egyszerűen megtekintheti érdeklődése tárgyát. Múzeumpedagógia segédanyagot sajnos nem találok, viszont a digitálisan őrzött gyűjtemény felhasználható a múzeumpedagógiai foglalkozás tervezéséhez. A következő gyűjtemények: festmény, grafika, szobor, művészeti és képzőművészeti, emlékcsoport, textil kiállítások, nyomtatott kiadványok, videó és hang (a videó és hang gyűjtemény jelenleg üres). A műalkotások fotói mellett megtalálható a szerző neve, a készítés dátuma és az alkotás címe is. A múzeum honlapján lehetőségünk van a műtárgyak digitalizált másolatait felnagyítani, illetve világosíthatjuk vagy sötétíthetjük is kedvünk szerint. Az események fülben a múzeumban megrendezésre kerülő (vagy már lebonyolított) rendezvényekről, kiállításokról informálódhat a látogató.<sup>20</sup>

A következő múzeum, amit szeretnénk bemutatni, a londoni Tate Modern művészeti galéria, az Egyesült Királyság nemzetközi, modern és kortárs nemzeti, művészeti gyűjteményének otthona. A Tate Modern 1897-ben nyílt meg. Kezdetekben gyűjteményét csak brit műalkotások képezték, ma már 1500-tól napjainkig 70 000 műalkotást számlálnak, melyben a brit művészet nemzetközi gyűjteményével, valamint a nemzetközi modern és kortárs művészetekkel találkozhat a látogató.

<sup>20</sup> A Boksa József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum honlapja: <https://bokshaymuseum.com.ua/history>



22, 23. kép: Balra a Tate Modern művészeti galéria főhomlokzata, jobbra pedig a központi belső tér látható

A Tate Modern galéria megalakulása Henry Tate nevéhez fűződik, aki az első galéria létrejöttét finanszírozta, és felajánlotta a nemzetnek saját 19. századi gyűjteményét. A Tate Modern-t ma már a világ egyik legnagyobb modern és kortárs művészeti múzeumaként tartják számon.

A Tate Modern gyűjteményében a múzeumlátogató találkozhat Pablo Picasso, Yayoi Kusama és Henri Matisse alkotásaival is. A British Museum-hoz hasonlóan a Tate Modern honlapjáról is könnyen letölthető a múzeum térképe, mely részletes útbaigazítást nyújt a látogatóknak.

A honlap modern, letisztult, főoldala a következő csoportokra tagolódik: Művészet és művészetek; Aktuális tárlatok; Tervezze meg látogatását! A „Művészet és művészetek” csoportban találkozunk a műalkotásokkal, videókkal/cikkekkkel/podcastokkal, és a gyerekeknek szóló művészeti tevékenységekkel (festési technikák), múzeumpedagógia foglalkozások kidolgozott érdekesítő témáival (melyek rendszeresen frissülnek). A múzeumpedagógia tevékenységek között különböző foglalkozásokkal találkozunk, mint például: festés és rajzolás, kivágás és beillesztés, szoborkészítés, művészet és technológia, színeskönyv és maszkok. Egy-egy tevékenységforma csoportjába sok különböző foglalkozás játékos feladatai hívogatják a gyerekeket (néhány foglalkozás címe: „Rajzolj egy szürreális lényt!, Készíts folyamatos vonalas rajzot!, Készíts sárfestményt!, Tervezd meg a jövő városát!; Készíts játéktészta-szobrot!, Készíts művészetet kartondobozból!, Szappanfaragás; Készíts család ihlette képkeretet!, Rajzolj egy hanglényt! stb.) A Tate Modern honlapja könnyen használható, a gyerekeknek szóló tartalom tele van színesebbél színesebb foglalkozásokkal.<sup>21</sup>

<sup>21</sup> A Tate Modern honlapja: <https://www.tate.org.uk/art/student-resource>





24, 25. kép: Balra a Nemzeti Prado Múzeum főhomlokzata, jobbra pedig a fő kiállítóterme látható

Spanyolország fővárosában, Madridban található a Nemzeti Prado Múzeum, mely 1819-ben nyitotta meg kapuit a látogatóknak. A Nemzeti Prado Múzeum épületét, 1785-ben tervezte Juan de Villanueva építész, és María Isabel de Braganza királynő kérésére VII. Ferdinánd úgy határozott, hogy az épületet a Királyi Festmények és Szobrok Múzeumának megalapítására fogják bocsátani. A felbecsülhetetlen Királyi Gyűjtemény a 16. századig nyúlik vissza, a műtárgyak között találkozhatunk az alábbi meghatározó műalkotásokkal is: Hieronymus: A földi gyönyörök kertje, El Greco: A lovag mellkasán, Mantegna: A Szűz átvonulása, Szent Raphael: Gyöngy néven ismert család, Tiziánó: V. Károly Mühlbergben, Tintorettó: A mosdó, Dürer: Önarckép, Velázquez: Las Meninas, Ruben: A három grácia,..<sup>22</sup>

A Nemzeti Prado Múzeum honlapját felkeresve máris az aktuális kiállításokkal találom szembe magam, tovább vizsgálva az alábbi csoportokra bukkanok: Látogatás; Gyűjtemény; Aktuális tárlatok; A tanulás fül alatt az alábbi lehetőségekből választhatunk: „Prado oktatás”, „Centro de Estudios”, „Könyvtár, archívum és dokumentáció”, „Boletín del Museo”, „Történelem és építészet”. A Prado oktatás lehetőséget választva, megtudom, a múzeum nagy hangsúlyt fektet a tanárokkal és diákokkal való kapcsolattartásra, mindezt különböző élő, múzeumi programok szervezésével valósítják meg. A kiállítások fül alatt találok két interaktív anyagot. A látogatás fül alatt virtuális túrákat tekinthetnek meg a látogatók.<sup>23</sup>

<sup>22</sup> A Prado Museum honlapja: <https://www.museodelprado.es/en/learn/pradoeducacion/projects>

<sup>23</sup> <https://www.museodelprado.es/en/learn/pradoeducacion/projects>

A következő látogatást a Bécsi Szépművészeti Múzeum honlapjára teszem. Az intézményt Ferenc József császár alapította, a császári gyűjtemények őrzésére. A múzeum gyűjteményébe több mint 5 évezred - az egyiptomi időktől az ókori Görögországon át a 18. század végéig - kerültek műalkotások. A Bécsi Szépművészeti Múzeum épületét 1871 - 1881 között építették. A munkával két híres építész foglalkozott, a német származású Gottfried Sempert, és az osztrák születésű Carl von Hasenauert. A Bécsi Szépművészeti Múzeum a látogatók előtt 1891-ben nyitotta meg kapuit.



26, 27. kép: Balra a Bécsi Szépművészeti Múzeum főhomlokzata, jobbra pedig a központi belső tér látható

A Bécsi Szépművészeti Múzeum honlapján, az alábbi csoportokba rendszerezve találunk információkat, a következő témákban: Látogatás; Tanulás; Fedezd fel; Adj és csatlakozz; Üzlet; Jegyek. A tanulás fül a következő csoportokra bomlik: „kommunikáció és oktatás”, „Gyerekeknek és tiniknek”, „Kutatás”. A gyerekeknek és tiniknek szánt programok tárlatvezetések, melyeket szombatonként valósítanak meg az 5-8 és 9-12 éves gyermekek számára. A foglalkozások 50 percesek, a honlapon úgy írják, hogy a témától függ a helyszín, vagyis lehet a Művészettörténeti Múzeum, az Újvári vagy a Császári Kincstár is a program színhelye. A belépés ingyenes, a tárlatvezetés viszont fizetett. A honlap továbbá hirdet tárlatvezetések iskolai/óvodai csoportoknak, privát túrákat gyerekeknek, workshop-ot gyerekeknek, műhelyi foglalkozást iskolai csoportoknak, audioguide-t gyerekeknek. A Bécsi Szépművészeti Múzeum honlapja nem tartalmaz múzeumpedagógia segédanyagokat iskolai foglalkozásokhoz, viszont a honlapon elérhető digitális gyűjtemény segítséget nyújthat a foglalkozás megtervezésében. A múzeum nagyobb hangsúlyt fektet a múzeum falain belül létrejövő foglalkozásoknak és tárlatvezetéseknek, melyekre már óvodáskortól hívogatják látogatóikat.<sup>24</sup>

<sup>24</sup> A Bécsi Szépművészeti Múzeum honlapja: <https://www.khm.at/en/learn/>

### III. Különböző tevékenységformák a múzeumban. Múzeumpedagógia

Napjainkban a múzeum kulturális tájékoztatási eszköz, ezért jelentős szerepet tölt be a nevelésben és az ismeretterjesztésben. Lehetőséget szolgáltat arra, hogy ismertesse helyi és kulturális intézményként az általános értékeket, mint egyfajta kirakós, a helyi kultúrát beilleszti a nagy egészbe. Ebből a szempontból a múzeum nem csak tudományos intézmény, hanem kultúrateremtő, közvetítő és elsősorban kultúraegyesítő létesítmény.

A múzeum tárgya, a kiállítás, amely által kapcsolatba kerül a közösséggel.<sup>25</sup> Megkülönböztetünk állandó, időszakos és utazó kiállítást. Az állandó kiállítások az érintett múzeum gyűjteményén, az ott található műtárgyakon alapulnak. Az idő múlásával bővül az anyag, a tudományos megközelítés is változik, így új módszerek jönnek létre a megjelenítés szempontjából is.

A kiállítások tartalma függ, a benne bemutatott műtárgyak és alkotások térbeli, megvilágításbeli igényeitől és további specifikus tényezőktől, illetve a múzeum arculatától, tevékenységformájától és a tematikus kiállítások céljaitól. Gyakran előfordul, hogy új és régi műtárgyak feldolgozása, restaurálása során bővül a gyűjtemény, addig ki nem állított raktári anyagok kerülnek bemutatásra. Az adott múzeum szerepe is alapvető a kiállítás megújításában. Az országos múzeumok állandó kiállításai fontos cél az átfogó jelleg, a teljességre törekvés, egy megyei vagy városi múzeumnak ugyanez a szándéka, helyi szinten, hangsúlyozva a gyűjtemény lokális üzeneteit.

Az időszakos kiállítások, mint ahogyan a megnevezés is árulkodik róla, viszonylag rövid ideig, akár csak pár hétig, egy-három hónapig, néhány esetben négy-hat hónapig, illetve legfeljebb egy évig látogathatóak. Ezért a kiállítások tervezése során figyelembe kell venni a múzeum elképzeléseit, az időszakos kiállítás elemeinek újrarahasznosítását, szétszedését, tárolását, a kiállításához kapcsolt események és programok igényeit.

Az utazó kiállítások bemutató jellege az időszakos tárlatokéhoz hasonlítható, azok mozgatható, könnyen szerelhető verziói.

A múzeumlátogató természetesnek veszi, amit lát, hiszen tudja hová megy és mit fog ott találni. Pontosan ezért a laikus ember sokszor észre sem veszi, hogy egy kiállításban mindennek előre megtervezett helye és rendje van, ami elengedhetetlen a műalkotások értelmezéséhez, ennek a rendszernek a kiépítése több múzeumi dolgozó feladatának eredménye, ami sokszor akár éveket is igénybe vesz egy-egy tárlat előkészítésekor.

---

<sup>25</sup>Lanfranco Binni – Giovanni Pinna: A múzeum (83-84. oldal)

A muzeológusok felelnek a közgyűjteményekért. Az ő munkájuk széleskörű, először rögzítik, majd tudományosan kutatják a gyűjtemények darabjait, és erről tanulmányokat írnak.

A kutatási eredményeknek köszönhetően jönnek létre a kiállítások, valamint a tudományos kiadványok, írások. A múzeumpedagógusok hasonló munkakört töltenek be, mint a tolmácsok, hiszen ők teszik közérthetővé a tudományos kutatás eredményeit. Munkájukkal felkeltik az átlagos múzeumlátogató érdeklődését és lehetőséget biztosítanak arra, hogy bővítsék tudásukat, a korosztályos igényeket figyelembe véve.

A tárlatvezetés tervezése sem egyszerű, megtalálni az alkalmas műtárgyakat fáradságos feladat. Ilyenkor több szempontot kell szemügyre venni. Fontos, az egy irányba mutató mondanivaló és az „újdonság” hatása. Egyszerre nem szabad túl sok műtárgyat kiállítani, a lényeges dolgokra kell fektetni a hangsúlyt, a tárlat darabkái, mint egy mozaik kell, hogy illeszkedjenek egymáshoz.

A tárlat során feltett kérdések gondolkodásra serkentenek, így a nézők kapcsolódhatnak a tárlathoz, érdeklődésük nem lankad.<sup>26</sup> Ehhez viszont a tárlat kezdőpontja a látogató kell legyen, az embereknek helyesen kell értelmezniük az alkotásokat, és ebben nagy segítség a tapasztalati úton szerzett tudás, mely interakció, azaz kérdések által valósul meg.<sup>27</sup>

A látogató igényeit figyelembe vevő szakterület a múzeumpedagógia. A múzeumpedagógia eszközeit évszázadok óta széles körben alkalmazzák az ukrainai és a külföldi iskolák. Azok a diákok, akik a természettudományt választják képzésük során meg kell, hogy ismerjék a pedagógiai rendszert, olyan speciális ismereteket szereznek képzésük során, melyek lehetővé teszik a természettudományi területen végzett szakmai munkát. A tudományos és pedagógiai szakirodalomban megkülönböztetik a következő múzeumpedagógiai eszközöket: tantárgyi szemléltetők, tanulmányok, audiovizuális forrástanulmányok, amelyeket az iskolák és egyetemek gyakorlatában alkalmazni kell az oktatási intézményekben. A módszertan elsajátítása során a múzeumpedagógia elveit kutatják; a múzeumi kiállítások fajtáit elemzik, és azt hogyan lehet a legcélszerűbben beilleszteni a múzeumok eszközeit az oktatás folyamataiba. A modern pedagógiai intézményekben, iskolákban és egyetemeken széleskörűen ki kell használni a pedagógiai tapasztalatokat és a tudósok múltbéli eredményeit, hiszen a diákok világnézetének kialakításában fontos helyet kap a múlt kultúrtörténeti és pedagógiai tapasztalata.<sup>28</sup>

---

<sup>26</sup>Deme Edina, Kovács Anna Zsófia, Tettamanti Zsófia: Lássuk csak! Hogyan vezessünk tárlatot? (96-97. oldal)

<sup>27</sup>Deme Edina, Kovács Anna Zsófia, Tettamanti Zsófia: Lássuk csak! Hogyan vezessünk tárlatot? (58-59. oldal)

<sup>28</sup>Шикiула Р. Р.: Використання засобів музейної педагогіки у навчально вихovному процесі вищих навчальних закладів та шкіл (4. oldal)

A 21. században az új technológiák (okostelefon, laptop, táblagép) használata a múzeumi kiállítás megtervezéséhez, megtekintéséhez megszokottá vált. A mobil eszközök segítségével az iskolás korosztály is egyszerűbben megszólítható, hiszen vannak, akik a múzeum épületébe nem juthatnak el, de az iskolai oktatás keretében megismerkedhetnek a múzeum és kulturális örökség megőrzésének fontosságával.

Az interneten megtekinthető, könnyen elérhető múzeumpedagógiai tartalmak, virtuális kiállítások, figyelemfelkeltés, az adott korcsoport megszólítása, online és offline kampányok, tevékenységek mind arra szolgálnak, hogy a fiatalok az iskolai környezeten kívül is látogassák a múzeumokat. A modern kor emberének lehetősége van például virtuális múzeumlátogatáson is részt venni, mely keretein belül távolról megtekintheti a múzeumi kiállítást, gyűjteményt, megszervezheti a túrlatvezetést, előre megtervezheti az útvonalat.

Lehetőség nyílik a múzeumi épület „bejárására”, a falakon lévő freskók felnagyítására, és akár tőlünk messze található múzeumok gyűjteményének megtekintésére is (virtuálisan). A pedagógus számára is hasznos, hogy a tanítás során egy-egy téma ismertetéséhez kap segítséget, hiszen az oktatási folyamat akkor valósulhat meg jól, ha a tanulók érdeklődése nem csappan az óra során.<sup>29</sup>

Vannak olyan múzeumok, ahol tilos fényképeket készíteni. A modern kor gyermekei ezt nehezen értik meg, hiszen már a tanulás is online formában történik, idejük nem csekély részét töltik internetes böngészéssel. A legjobb reklám egy múzeumnak a jó élmény, a kikapcsolódás hirdetése, ez nagyon jól megvalósulhat a látogatás során készített képeknek köszönhetően. A későbbiekben akár a tanulásban is hasznosíthatóak a megörökített felvételek, és ezáltal élményhez köthető a megszerzett tudás. A mobil eszközök segítségével, a múzeumlátogatás során készített fényképeket iskolai feladatok során is fel lehet használni, például az aktuális tananyaghoz illesztve egy-egy csoport prezentációt készít, így a tanulók több szemszögből, ez által mélyebben is elsajátíthatják az elméleti és tapasztalt tudást. A közösségi oldalra feltöltött képeken meg lehet jelölni a múzeumot, így a látogató, a jó élmények szerzése mellett, tartalmakat is szerkeszt, ami az intézménynek is hasznos, hisz a készített tartalom, népszerűsítheti a múzeumot.

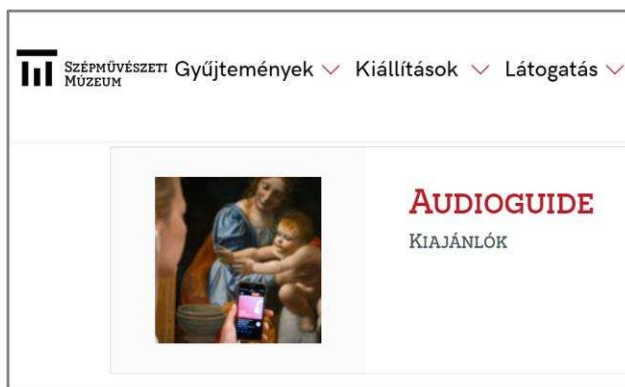


28. kép: A Magyar Nemzeti Galéria, *Magyar tájak* c. virtuális kiállítóterme

<sup>29</sup> Ruttkay Zsófia: Digitális eszközök használata a múzeumban (5-16. oldal)

A múzeumok honlapjai egyre korszerűbbek, a múzeumpedagógusok nagy figyelmet fordítanak arra, hogy már az óvodás kortól megszólítsák a látogatókat. Az iskolásoknak szánt interaktív múzeumpedagógiai segédanyagok között találkozunk foglalkozástervekkel, érdekes olvasmányokkal, történetekkel a műalkotásokról, videókkal, hanganyaggal, képekkel illusztrált ismeretterjesztő leírásokkal, kreatív játékos feladatokkal, kifestőkkel, játékokkal, meghirdetett rajzpályázatokkal stb., melyek fő célja a műalkotások megismerése.

A mobiltelefonokat mindig magunknál tartjuk, ezt figyelembe véve, egyre elterjedtebb, hogy a múzeumok az időszaki kiállításokhoz valamilyen vezetőt ajánlanak (az audioguide-ok hanganyaga, mobil app stb.). A műalkotásokról szóló ismeretterjesztő leírást olykor QR-kóddal jelölik. A telefon segítségével könnyen megnyitható tartalmakat kényelmesen



29. kép: A Szépművészeti Múzeum honlapja

elolvashatja, elmentheti készülékére a múzeumlátogató. A könnyebb tájékozódás végett a múzeumi térképet is érdemes letölteni, az aktuális programokról is egyszerűbb így értesülni. A tanintézményből történő múzeumlátogatáshoz a pedagógusoknak is nélkülözhetetlen a digitális technológiák használata. A virtuális látogatás alatt, a múzeumok honlapját felkeresve tekinthetők meg a kiállítások, és hogy a virtuális múzeumlátogatás szemléletes legyen, lehetőség szerint olyan tantermet kell választani, ahol vetítő is a rendelkezésre áll.

A múzeum tehát különböző módon hasznosíthatja a korszerű digitális technológiákat, melyekkel egyaránt megszólítja a gyerekeket és a felnőtteket is.<sup>30</sup>

A múzeum és az iskola együttműködik egymással, ismeretet közvetít és nevel. Az állandó vagy időszakos kiállításokon a gyerekek új ismereteket szerezhetnek, megtanulják tisztelni a múltból fennmaradó emlékeket, hagyományokat, a gyűjteményeket a pedagógia eszközeivel ismereteik.

A múzeumi ismeretátadás és környezeti nevelés során nagyon fontos, a néző megszólítása. Ezt úgy lehetséges elérni, ha az adott célcsoport korát veszik alapul. Megkülönböztetünk múzeumpedagógiai, múzeumandragógiai, múzeumgerontológiai ismeretátadást.

<sup>30</sup>Ruttikay Zsófia: Digitális eszközök használata a múzeumban (5-10. oldal)

Az óvodás és az iskolás korosztály célbavételére a múzeumpedagógia, míg a felnőttek esetén a múzeumandragógia, és végül, de nem utolsó sorban az idős korosztály számára múzeumgerontagógia használatos.

A felnövekvő nemzedék világnézetének kialakulása sok tényezőtől függ: a család, az iskola, a televízió, az internet, az ország gazdasági és politikai helyzete mind szerepet játszik ebben. A pedagógusnak kiemelkedő szerepe van abban, hogy kialakuljon és fejlődjön a tanulók kritikus gondolkodása, megismerjék, ápolják és őrizzék hagyományaikat, kultúrájukat.<sup>31</sup>

### **A múzeumpedagógiai tevékenységek formái.**

A „múzeumi tanulás” mindig a múzeumi gyűjtemény tárgyaira összpontosít, különböző kontextusokból bemutatva segít értelmezni a műalkotást. A múzeumpedagógiai tárlatvezetés meghatározott számú múzeumi tárgyak ismertetésére törekszik, mindezt aktív tevékenységekkel (beszélgetés, kérdve kifejtés, résztvevők aktivizálása) érik el. A jó feladatlapon a gyerekek számára érthetőek és érdekesek, vannak csoportos és egyéni; a múzeumi látogatás alkalmával alkalmazható; múzeumpedagógiai tevékenységet kiegészítő feladatlapon. A gyermekek körében nagyon közkedvelt múzeumpedagógiai módszer a tárgykészítés. A tervezett tevékenység során fontos, hogy a tárgyalás valamilyen formában kapcsolódjon a múzeumhoz, bemutatott műtárgyhoz. A drámapedagógiai módszer a megszerzett tudás személyesé tételén alapul, például egy múltbéli cselekmény dramatizálása segít megérteni a műalkotások történetét, és nem utolsó sorban a gyerekek kreativitása is fejlődik. A vetélkedők és társasjátékok is közkedvelt módszerek, ezeket a foglalkozásokat leginkább a felső és a középiskolás korosztálynak szervezik a múzeumpedagógusok. A vita múzeumpedagógiai módszere szintén a felső tagozatos tanulóknál alkalmazott, leginkább a tanulmányi versenyekre való felkészülést segíti elő. A projekt-módszernél egy-egy csoport maga választja meg a részfeladatot, ennél a módszernél fontos szem előtt tartani, hogy lehetőség legyen különböző típusú feladatokból választani a tanulóknak. A projekt-módszer alkalmazása segíti a szociális kompetenciák, a kreativitás, a tervezés, a feladat önálló vagy csoportos megvalósításához szükséges kompetenciák fejlesztését. A történetmesélés módszerét alkalmazva fejlődik a gyerekek képzelőereje, szókinccse és vizualitása is. Ezt a módszert leginkább különböző kultúrák bemutatására használják.

---

<sup>31</sup> Шичула Р. Р.: Використання засобів музейної педагогіки навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів та шкіл. (76-77. oldal)

## **Mit nyújthat a múzeumi honlap?**

A múzeum, mint intézmény a technológia fejlődésével, tradicionális feladatain kívül az oktatásba és a kommunikációba is nagy szerepet kapott. A virtuális túráknak köszönhetően a látogató olyan tárgyakkal is találkozhat, melyek valamilyen oknál fogva nem lettek kiállítva.

A múzeumi honlapon található segédanyagokat, játékos feladatokat, interaktív tanítási anyagokat stb. tartalmaznak, melyeket a korosztálybeli sajátosságoknak megfelelően kínálnak az érdeklődők figyelmébe.<sup>32</sup> A múzeumoknak köszönhetően a gyerekek élményközpontú módszerekkel tanulhatnak, a virtuálisan látogatható múzeumok múzeumi légkört teremtenek. A múzeumpedagógia segítségével a tanulók esztétikai, tárgyi, viselkedési kultúrája, identitása játékos foglalkozások keretein belül fejlődik.

A múzeumok a következő lehetőségeket kínálják a tanulóknak: tematikus, interaktív foglalkozások, tematikus komplex foglalkozások, tematikus múzeumi órák, kreatív kézműves foglalkozások, múzeumi szakkörök, táborok, tematikus hetek, előadások. A fentebb említett foglalkozásokat akár önállóan is fel lehet dolgozni, és így is színesebbé tenni a tanórát.<sup>33</sup> A múzeumpedagógiai foglalkozás alapja a szemléltetés, megbeszélés és a magyarázat. A múzeumban található tárgyak (vagy a digitalizált gyűjtemény) jó lehetőséget nyújtanak a szemléltetésre, amit kérdések és válaszok követnek, így aktív tevékenység közben mélyülnek el a tanulók ismeretei az adott témában.

A szakdolgozatban vizsgált európai művészeti múzeumok honlapján található bőséges információ és múzeumpedagógia segédanyagoknak köszönhetően megismertem a múzeumok nyújtotta pedagógiai lehetőségeket. Az intézmények kultúrák közvetítésben betöltött felbecsülhetetlen értékét. A múzeumok digitalizált gyűjteményét a foglalkozásterv és a gyakorlati feladatok tervezésében egyaránt felhasználtam.

A szakdolgozat gyakorlati részében, a Szürtei Kistérség két tanintézményébe (Gálócsi Elemi Iskola, Palágykomoróci Gimnázium) látogatok és vezetek le egy elméleti és egy gyakorlati foglalkozást a művészet tantárgy tantervéhez igazodva. Az európai művészeti múzeumok múzeumpedagógia segédanyagainak vizsgálata hasznos volt számomra a kreatív, gyakorlati tevékenység megtervezésében. A múzeumok honlapjain található digitalizált gyűjteményeknek köszönhetően múzeumi hangulatot teremtünk a tanintézmény falain belül.

---

<sup>32</sup> Koltai Zsuzsa: A múzeumi kultúrák közvetítés változó világa (54-60. oldal)

<sup>33</sup> Takács Anett: A művészeti nevelés jó gyakorlatai hazai múzeumokban - Múzeumpedagógia, a pedagógusok nélkülözhetetlen eszköztára. (48- 50. oldal)



### **III. 1. Múzeumpedagógiai foglalkozások lehetőségei a kárpátaljai elemi osztályokban**

Az Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériuma által létrehozott „Új ukrán iskola” (Нова українська школа) nevet viselő oktatási program lehetővé teszi a diákok számára, hogy a tanulás a tények és fogalmak magolása helyett, a készségek elsajátításán alapuljon. A múzeummal kapcsolatos foglalkozások élménnyé teszik a tanulás folyamatát, és a megszerzett tudást a diákok, a hétköznapok során felvetődő problémák megoldásaira is alkalmazhatják. Az „Új ukrán iskola” (NUS) egy olyan intézmény, ahová a tanulók szívesen járnak és számít a véleményük. Az integrált óráknak köszönhetően megtanulják összekapcsolni a tanultakat, és már az első osztálytól elsődleges cél, hogy felelős állampolgárokká váljanak.

A tanintézmények által kidolgozott általános iskolai oktatási program alapja az állami szabvány. A 21. század felgyorsult és modern technológiákkal teli világában, nem elég egyszerűen közvetíteni a tudást, fontos megtanítani a gyerekeket arra, hogyan tudják azt használni a mindennapok során.

Az alapfokú oktatás célja a diákok képességeinek, tehetségének, tájékozottságának fejlesztése, életkornak és egyéni pszicho-fiziológiai sajátosságoknak megfelelően. Kulcsfontosságú az értékek kialakítása, az önállóságra nevelés, a kreativitás és a kíváncsiság fejlesztése.

Az elemi oktatás állami szabványa, a tanulási eredmények elvárásain, a tapasztalatszerzéses oktatás figyelembevételével történik, melyeknek alapjául a következő kulcskompetenciák szolgálnak:

- Az államnyelv szabad használata
- Anyanyelv- és idegen nyelvi kompetencia
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos- és technikai kompetencia
- Innovációs kompetencia
- Ökológiai kompetencia
- Digitális kompetencia
- Folyamatos tanulás kompetenciája
- Társadalmi és szociális kompetencia
- Kulturális kompetencia
- Vállalkozó- és pénzügyi kompetencia<sup>34</sup>

---

<sup>34</sup>Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának honlapja, kezdőoldal, „Új ukrán iskola”: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

A fentebb említett kulcskompetenciák közül bővebben a kulturális kompetenciára szeretnék kitérni, hisz a szakdolgozatom témája az európai művészeti múzeumok múzeumpedagógia segédanyagainak vizsgálata és azok felhasználása az elemi osztályos vizuális nevelésben.

A vizuális nevelés kettős céljának megfelelően, a művészet értővé, befogadóvá válás és gyakorlati nevelés fényében én is egy ilyen kettős irányú integrált tevékenységet terveztem. Ahol az elméleti fejlesztés és a gyakorlati fejlesztés külön tantárgyak és órák egymásra építésével valósul meg. A 4. osztályos „Művészet” tantárgy tantervét alapul véve, a „Különböző nemzetek művészete” témakörhöz kapcsolódva vezetek le egy elméleti és egy gyakorlati foglalkozást a Gálocsi Elemi Iskola és a Palágykomoróci Gimnázium 4. osztályos tanulói számára.

A foglalkozásterv a diákok aktív tanórai munkájára törekszik. Az óra tanítási anyaga illeszkedik a tantervhez, a már megszerzett tudásra épül. Az információk könnyebb befogadása érdekében a gyerekek egy interaktív előadáson vesznek részt, maguk is részévé lesznek az új ismeretek megszerzésének. A beszélgetés (kérdés-felelet), rávezetési módszer segítségével felmérhető és bővíthető a gyerekek tudása a múzeumokkal kapcsolatban, tapasztalataikat alapul véve fedezik fel az új és a régi ismeretek közötti összefüggéseket. E módszernek köszönhetően a tanulók szakszerű irányítással, önerőből szerzik meg a tudást. A kérdések éber tartják a diákok figyelmét.

A tanterem, mint múzeumi színtér, technológiai eszközökkel (laptop, vetítő, internet stb.) sikeresen elkalauzolhatja a tanulókat a múzeumok világába. Az online múzeumlátogatás sajátos légköre hozzájárul a diákok múzeumokról és egyben a világról alkotott képének megismeréséhez. A gyerekek az előző órákon megszerzett tudást párosíthatják gyakorlati cselekményekkel is, így módon teljesebbé válik környezetük kultúrájának megismerése. A múzeumpedagógiai foglalkozás fejleszt, szemléltet, és lehetőséget biztosít gyakorlati tevékenységekkel is összekapcsolni az órán elhangzottakat. A tanórán belül folytatott múzeumpedagógiai foglalkozás, a múzeum és a gyűjtemény szeretetére nevel, bemutatja a tanulóknak, hogy a műtárgyak a nemzeti kultúrák részei és így a mi örökségünk is. A virtuális kiállítás felkészíti a leendő múzeumlátogató gyerekeket arra, hogyan viselkedjenek a kiállítási tárgyakkal, mit szabad és mit tilos, illetve milyen lehetőségek állnak rendelkezésre a múzeumban, hogyan készüljenek fel egy tárlatlátogatásra. A foglalkozáson csoportos tanulás folyik, vagyis a tanulók együttműködnek egymással.

### **III. 2. Múzeumi honlapok és múzeumpedagógiai foglalkozások**

A kerettanterv megvalósításában a múzeumnak is nagy szerepe van, hiszen egy múzeumlátogatás során a gyerekek megtekinthetik történelmük kulturális kincseit, az előttük élő nemzedék tárgyi emlékeit, egy kalandokkal teli utazáson találják így magukat, melyen interaktívan tanulhatnak. A legtöbb mai múzeum, a technikai eszközök fejlődésével gyűjteményeit digitalizálta, és a honlapon elérhetővé is tette. Így a múzeum, és annak kulturális kincsei, az online tér adta lehetőségeknek köszönhetően, minden ember számára elérhetővé váltak. Az aprólékosan megtervezett, egyszerűen használható múzeumi honlapokat a pedagógusok is igénybe vehetik, az iskolai foglalkozások során. Ezt az „Új ukrán iskola” oktatási program modern technikai eszközökkel felszerelt tantermei (vetítő, televízió, laptop stb.) is elősegítik.

Az alábbiakban, az európai művészeti múzeumok honlapjain található digitalizált gyűjteményeket vizsgálom, a gyűjteményekhez társított múzeumpedagógia segédanyagokat táblázatokba rendezem (az említett táblázatok a mellékletben megtalálhatók). Bemutatom a tanulmányozott európai művészeti múzeumok honlapjain található segédanyagokat, és a kínált múzeumpedagógiai tevékenységeket. A táblázatokban lévő információt egy összesítő táblázatban kiértékelem, majd a kapott eredményeket a szakdolgozatban részletesebben is taglalom.

A múzeumok honlapjait tanulmányozva megvizsgáltam az intézmények múzeumpedagógia segédanyagait és azt, hogyan illeszthetők be az elemi osztályos vizuális nevelésbe. A szakdolgozatban bemutatott és vizsgált európai művészeti múzeumok honlapjai informatívak, megszólítják a látogatót. A szakdolgozatomban a következő európai művészeti múzeumokat vizsgáljuk meg: British Museum, Magyar Nemzeti Galéria, Szépművészeti Múzeum, Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum, Ludwig Múzeum, Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum, Tate Modern, Prado Múzeum, Bécsi Szépművészeti Múzeum. A vizsgált európai művészeti múzeumok közül az alábbi intézmények mutatják be gyűjteményüket ismeretterjesztő digitális segédanyagokkal és a múzeumi helyszínen kínált programokkal, melyek az elemi osztályos vizuális nevelésben (akár a tanteremből is) eredményesen felhasználhatók:

British Museum<sup>35</sup>, Magyar Nemzeti Galéria<sup>36</sup>, Szépművészeti Múzeum<sup>37</sup>, Ludwig Múzeum (Budapest)<sup>38</sup>, Tate Modern<sup>39</sup>. A honlapokról egységesen elmondható, hogy modern, naprakész, információval teli, nagy hangsúlyt fektet a múzeumi gyűjtemény ismertetésére, a látogatók megszólítására. A British Museum, a Magyar Nemzeti Galéria, a Szépművészeti Múzeum, a Ludwig Múzeum, a (londoni) Tate Modern múzeum honlapján nemcsak a digitalizált gyűjteményt ajánlják a látogatók figyelmébe, fontosnak tartják az óvodás/iskolás gyermekek megszólítását is. A gyermekek korosztálybeli sajátosságait figyelembe véve, a múzeumi gyűjteményben őrzött műtárgyakra építve, múzeumpedagógia segédanyagokat tesznek közzé honlapjukon. A segédanyagok a tanintézményben és otthon is könnyen elérhetők, használhatók, hisz részletes leírással, videóval, képi illusztrációval vannak ellátva. A foglalkozástervek azon felül, hogy új információt adnak át a tanulóknak, bemutatják a múzeumi gyűjteményt, készségeket is fejlesztenek, úgy mint a személyes és társas kompetenciákat, a szóbeli kommunikációt, az egyéni munkát, a különböző alkotó tevékenységeket (rajz, szobrászat, a fantázia használata, kreativitás, alkotás, színhasználat), megfigyelési készségeket. A gyakorlati foglalkozáson a gyerekek maguk is kipróbálhatják az alkotási folyamatot, a művészet segítségével kifejezik érzéseiket, így könnyebben megérthetik a műalkotás üzenetét.

A Bécsi Szépművészeti Múzeum és a (madridi) Prado Nemzeti Múzeum honlapján dolgozatomban írásakor nem találtam múzeumpedagógia segédanyagot, ezek a múzeumok az élő műhelyfoglalkozás és tárlatvezetés által teszik érdekessé a múzeumot, mint kulturális intézményt, a felnövekvő nemzedék számára. A foglalkozásokat és tárlatvezetést múzeumpedagógus vezeti.

Az Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum honlapja, 2022-től 2024-ig, dolgozatomban írásom során megújítás alatt állt. A múzeum honlapjának tájékoztatása nem teljeskörű, nehezen lehet eligazodni rajta, múzeumpedagógia segédanyagot nem tartalmaz. A gyűjtemények nincsenek kategorizálva, a feltöltött képekhez nem szolgálnak ismeretterjesztő információval.

A Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum honlapja egyszerű és könnyen értelmezhető. A honlapon megtalálható a digitalizált gyűjtemény kategorizálva, ha beírjuk a művész nevét a honlapon lévő keresőbe, egyszerűen megtekinthetjük a műveit.

---

<sup>35</sup> A British Museum honlapja, kezdőoldal, A British Museum története: <https://www.britishmuseum.org/>

<sup>36</sup> A Magyar nemzeti Galéria honlapja, Gyűjtemények: <https://mng.hu/a-muzeumrol>

<sup>37</sup> A Szépművészeti Múzeum honlapja, Múzeumpedagógia:  
[https://www.szepmuveszeti.hu/muzeumpedagogia\\_iskolaicsoportok/](https://www.szepmuveszeti.hu/muzeumpedagogia_iskolaicsoportok/)

<sup>38</sup> A Ludwig Múzeum honlapja, Múzeumpedagógia: <https://www.ludwigmuseum.hu/muzeumpedagogia>

<sup>39</sup> A Tate Moder honlapja, Múzeumpedagógia: <https://www.ludwigmuseum.hu/muzeumpedagogia>

A múzeum honlapja múzeumpedagógia segédanyagot nem tartalmaz, viszont a digitálisan őrzött gyűjtemény felhasználható múzeumpedagógiai foglalkozások tervezéséhez (ezt a gyakorlatban is kipróbálom, a Szürtei Kistérség két tanintézményében, a Gálocsi Elemi Iskolában és a Palágykomoróci Gimnáziumban). A műalkotások fotói mellett megtalálható a szerző neve, a készítés dátuma és az alkotás címe is. A múzeum honlapján lehetőségünk van a műtárgyak digitalizált másolatait felnagyítani, illetve világosíthatjuk vagy sötétíthetjük is kedvünk szerint. Az események fülben a múzeumban megrendezésre kerülő (vagy már lebonyolított) rendezvényekről, kiállításokról informálódhat a látogató.

Vizsgálatom során megbizonyosodtam afelől, hogy az európai művészeti múzeumok múzeumpedagógia segédanyagai informatívak és élményszerű tanulási lehetőséget biztosítanak a diákoknak. A különböző múzeumpedagógiai tevékenységek lehetőséget adnak a tanulók számára a gyűjtemény megismerésére, újra alkotására, mindezt a műalkotáshoz készített feladatlap, audiovizuális hanganyag, alkotói tevékenységet segítő anyagok, digitális tárlatok, egyéni és csoportos tevékenységek, múzeumi helyszínen és távolból történő programok megvalósításával érik el. Az Ukrajnában található Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeumot vizsgálva, megdöbbenéssel tapasztaltam, hogy a honlap a fentebb vizsgált nemzeti múzeumokhoz képest elenyésző információt közvetít látogatóinak, múzeumpedagógia segédanyagokat pedig nem tartalmaz (ennek az oka valószínűleg a koronavírus és a háború).

Az európai művészeti múzeumok múzeumpedagógia segédanyagait tanulmányozva, egy, a Magyar Nemzeti Galéria honlapján található múzeumpedagógiai feladatlapot vettem mintául, saját képelemző feladatsor összeállításához. A gyakorlati tevékenységhez, a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum honlapján található gyűjteményt használtam, melyekből az intézmény névadójának művészetét vettem alapul. Boksay József festményei a szülőföld szeretetéről mesélnek, erre a tényre alapozva, a tanulók „a művész bőrébe bújva” festményeiken mutatták be, ők hogyan látják és miképp örökítenék meg a jövő nemzedékének, a szülőfalukban található szeretett templomot.

#### IV. Élményközpontú múzeumpedagógiai tevékenységek iskolai környezetben: Megfigyelések a foglalkozással kapcsolatban a Palágykomoróci Gimnáziumban

**Oktatási célom:** Új ismeretek szerzése a múzeumokról. A bemutatott Magyar Nemzeti Galéria online adatbázisának segítségével, a tanulók ismereteket szerezzenek a múzeumi gyűjteményről. Felkelteni az érdeklődést a helyileg megközelíthető Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum iránt, továbbá rávilágítani a múzeumok kultúráközvetítő és megőrző szerepére. Templom művészi ábrázolása, saját alkotás jellemzése megadott szempontok alapján.

**Nevelési célom:** Megtanítani a helyes viselkedésformát a múzeumban, gyakorolni az önálló, képelemző munkát. Megismertetni a diákokat a múzeumokban található műtárgyak értékével. A múzeum szeretetére való nevelés.

**Képzési célom:** A múzeumok megismeréséhez végzett feladatok, valamint a múzeumi gyűjtemény segítségével fejleszteni a diákok szépérzékét, felkelteni az érdeklődést a műtárgyelemzés iránt. A szülőföld és a nemzeti értékek szeretetére nevelni. Térábrázoló képesség fejlesztése. Analizáló és szintetizáló képesség fejlesztése. Forma- és arányérzék fejlesztése. Színkeverés és a színek hangulat ábrázolásának fejlesztése.

Az elméleti tevékenység során a Palágykomoróci Gimnázium tanulói aktívak és figyelmesek voltak, érdeklődve hallgatták az új ismereteket. Megfogalmazták kérdéseiket, és elmondták saját véleményüket a bemutatott alkotásokról.

Az elméleti óra forgatókönyvében leírt ismeretátadásra szánt 45 perc elegendőnek bizonyult. A tanulók az új ismereteket érdeklődve fogadták, láthatóan hallottak már a múzeum világáról, nem volt idegen számukra a téma. A diákok a képelemző feladatoknál is jól teljesítettek, hitelesen írták le benyomásaikat az alkotásokról. A feladatlapon szereplő kérdéssort önállóan oldották meg. A kérdések során csak egyszer kértek segítséget.



30. kép: Munka a feladatlappal.

*Palágykomoróci Gimnázium.*

A mellékletben szereplő feladatlapon eredményei arra mutatnak, hogy a tanulók jártasságra tettek szert a műalkotások elemzésében. A foglalkozást sikeresnek értékelem. A diákok elméleti és gyakorlati úton is megtapasztalhatták az műalkotások sokszínűségét, a kulturális és nemzeti értékeket. Elemezték a festményeket, valamint a szülőföld szeretetének

különböző alkotásokon történő bemutatását is megtekinthették. A nem hagyományos foglalkozáson, a tanulók virtuális múzeumlátogatáson vettek részt, mely nagy hatást gyakorolt rájuk. A tanórákon megszerzett tudást gyakorlati tevékenységekkel kapcsolták össze. A foglalkozás a tanulókat önálló gondolkodásra ösztönözte, rávezette őket a bemutatott műalkotások értelmezésére. A tanultak gyakorlatba való átültetésekor, arra törekedtem, hogy a tanulók a megszerzett tudást készséggé fejlesszék, közelebb kerülve a múzeumokhoz, szülőföldjükhöz. Megtanulják értékelni és megőrizni a nemzeti, kulturális értékeket. A gyakorlati tevékenység során a Palágykomoróci Gimnázium 4. osztályos tanulói önállóan és precízen dolgoztak. Magabiztosan keverték ki a szükséges színek árnyalatait, és a templomok háttérét is valóságghűen ábrázolták. A



„művész bőrébe bújva” a diákok igyekeztek jól teljesíteni, felelőseteljesen alkottak, hisz a saját templomuk élethű ábrázolása volt a cél. A hozzájuk közel álló építmény, a lakhelyük jellegzetes épülete, melyet nap mint nap látnak, megtanította őket a művész szemével csodálni a környezet szépségeit. A tanulók számára nem volt új a festési tevékenység, tapasztalható volt, hogy a művészet órákon rendszeresen végeznek alkotó feladatokat. Ez a végeredményeken is jól látszott, szebbnél szebb alkotások születtek.

31. kép: Alkotó feladat: szülőfalunk temploma.  
Palágykomoróci Gimnázium.

## IV. 1. Megfigyelések a foglalkozással kapcsolatban a Gálócsi Elemi Iskolában

**Oktatási célom:** Új ismeretek szerzése a múzeumokról. A bemutatott Magyar Nemzeti Galéria online adatbázisának segítségével, a tanulók ismereteket szerezzenek a múzeumi gyűjteményről. Felkelteni az érdeklődést a helyileg megközelíthető Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum iránt, továbbá rávilágítani a múzeumok kultúraközvetítő és megőrző szerepére. Templom művészi ábrázolása, saját alkotás jellemzése megadott szempontok alapján.

**Nevelési célom:** Megtanítani a helyes viselkedésformát a múzeumban, gyakorolni az önálló, képelemző munkát. Megismertetni a diákokat a múzeumokban lévő tárgyak értékével. A múzeum szeretetére való nevelés.

**Képzési célom:** A múzeumok megismeréséhez végzett feladatok, műalkotások segítségével fejleszteni a diákok szépérzékét, felkelteni az érdeklődést a műtárgyelemzés iránt. A szülőföld és a nemzeti értékek szeretetére nevelni. Térábrázoló képesség fejlesztése. Analizáló és szintetizáló képesség fejlesztése. Forma- és arányérzék fejlesztése. Színkeverés és a színek hangulat ábrázolásának fejlesztése.

A Gálócsi Gimnázium 4. osztályában levezetett elméleti tevékenységet pozitívan értékelem. A tanulók érdeklődve hallgatták a múzeumok és gyűjteményeik ismertetését, elmondásuk szerint ők még nem jártak múzeumban, volt olyan tanuló is, aki tőlem hallott először az intézményről (hátrányos helyzetű családból származó diákok). A tanulók az órán figyelemmel, az új ismeretek iránt érdeklődve vettek részt, ha valamit nem értettek, kérték, hogy bővebben is fejtsem ki a témát. A múzeumok világa felkeltette érdeklődésüket, szívesen hallgatták az új információt. A feladatok végrehajtása során, a Gálócsi Elemi Iskola tanulói bemutatták, képesek az önálló munkavégzésre. Tapasztalataim szerint, a tanórákon végzett tevékenységek jól felkészítik a diákokat, a problémamegoldó és elemző feladatok megoldására.



32. kép: Gyakorlati tevékenység.  
Gálócsi Elemi Iskola



33. kép: Az elkészült alkotások bemutatása.  
Gálócsi Elemi Iskola



A gyakorlati foglalkozás során azt tapasztaltam, hogy a művészi tevékenység nem okozott nehézséget a diákoknak, magabiztosan és precízen dolgoztak. A színek önálló megválasztásából, kreatív és újragondolt végeredmények születtek, melyek a gyerekek szemével mutatja be a „festmény” hangulatát. A kreatív tevékenység során a tanulók segítőkészen álltak egymás rendelkezésére, megosztották egymással a vízfestéket, vizet, segítettek egymásnak. Két diák, a festés közben egy falevelet is használt a vízfesték eldolgozásához, a kreatív megoldás szép eredménnyel zárult.

## Összegzés

A szakdolgozatban az „Európai művészeti múzeumok múzeumpedagógia segédanyagainak vizsgálata és azok felhasználása az elemi iskolai vizuális nevelésben” téma bemutatásával foglalkoztam. Megvizsgáltam a múzeumok honlapjait és összehasonlítottam az interneten elérhető múzeumpedagógia segédanyagaikat. A kapott eredményeket táblázatba gyűjtöttem és kiértékeltem. Az intézmények honlapjait alapul véve, múzeumpedagógiai segédanyagot készítettem, és a Szürtei Kistértég két tanintézményében (Palágykomoróci Gimnázium, Gálócsi Elemi Iskola) élményszerű (egy elméleti és egy gyakorlati) múzeumpedagógiai foglalkozás keretein belül valósítottam meg.

A szakdolgozat írása során megismerkedtem az európai művészeti múzeumok múzeumpedagógia segédanyagaival, valamint a múzeumpedagógiai foglalkozások lehetőségeivel az elemi osztályokban. Megbizonyosodtam a felől, hogy az Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériuma által létrehozott „Új ukrán iskola” nevet viselő oktatási program tantervébe beilleszthető az élményközpontú múzeumpedagógiai oktatás. A 4. osztályos tanmenetet, és a „Művészet” tantervet alapul véve olyan forgatókönyvet terveztünk, ami vizuális nevelési módszereket alkalmaz és beilleszthető a tanulmányi programba.

A tananyag átadásában a múzeumnak is nagy szerepe van, hiszen egy múzeumlátogatás találkozás a művészetekkel és kultúrákkal, ami történhet virtuálisan is. Digitális eszközökkel végzett látogatás. A gyerekek megtekinthetik történelmük, kultúrájuk kincseit, az előttük élő nemzedék tárgyi emlékeit, kalandokkal teli utazáson találják így magukat, és interaktívan tanulhatnak.

A virtuális múzeumlátogatásnak köszönhetően, a Palágykomoróci Gimnázium és a Gálócsi Elemi Iskola 4. osztályos diákjaival történelmünk képzőművészeti kincseivel, az előttünk élő nemzedék tárgyi emlékeivel ismerkedtünk meg. A tanulókkal egy kalandokkal teli utazáson vettünk részt, melyen interaktívan tanulhattunk, ők a kiállítások tárgyairól, én pedig a múzeumpedagógiai foglalkozás levezetését segítő tapasztalatokkal gyarapodtam.

Az elemi osztályokban megtartott óráknak köszönhetően a gyakorlatban is módomban állt megfigyelni az élményközpontú oktatás előnyeit. Az órai viselkedésükre, aktivitásukra alapozva, pozitív tapasztalat volt számomra, hogy a 4. osztályos gyerekeket érdekli a múzeum, kíváncsiak az új ismeretekre, tetszik nekik a „történelmi kalandozás”, kultúrájuk megismerése, még inkább, ha azt játékos formában tesszük.

## Резюме

Кваліфікаційна робота присвячена викладу теми «Дослідження музейно-педагогічних матеріалів європейських музеїв, та їх застосування у візуальному вихованні учнів початкових класів». Я досліджувала сайти музеїв та порівнювала їхні матеріали з музейної педагогіки, доступні в інтернеті. Отримані результати я записала в таблицю та дала їм оцінку. На базі сайтів закладів я підготувала матеріали з музейної педагогіки та реалізувала їх на заняттях з музейної педагогіки (теоретичних та практичних) у початкових класах двох навчальних закладів Сюртівської ОТГ (Паладь-Комарівецька гімназія, Галоцька початкова школа).

В ході написання кваліфікаційної роботи я ознайомила з музейно-педагогічними матеріалами європейських художніх музеїв, а також досліджувала можливості проведення занять з музейної педагогіки у початкових класах. Я переконалась у тому, що до навчального плану освітньої програми „Нової української школи», прийнятої Міністерством освіти і науки України може бути включено досвід-орієнтоване навчання з музейної педагогіки. Беручи за основу навчальний план 4 класу та навчальний план з предмету «Мистецтво» ми запланували такий сценарій, в якому використовуються візуально-виховні методи та який можна включити до навчальної програми.

У викладені навчального матеріалу важливу роль відіграють музеї, оскільки відвідання музею – це ознайомлення з мистецтвом та культурою, що може відбутись і віртуально.

Екскурсія проведена за допомогою цифрових приладів. Діти можуть ознайомитись з цінностями їхньої історії та культури, речовими пам'ятками попередніх поколінь, стають учасниками подорожі, повної пригод та можуть навчатись інтерактивно.

Завдяки віртуальному відвіданню музею, ми разом з учнями 4-х класів ознайомились з художніми цінностями нашої історії, речовими пам'ятками попереднього покоління. Разом з учнями ми взяли участь у подорожі, повної пригод, в ході якої ми мали можливість інтерактивно навчатись. Учні ознайомились з предметами експозиції, а я збагатилась досвідом з проведення занять з музейної педагогіки.

Завдяки урокам, проведеним у початкових класах, я і на практиці мала можливість впевнитись у перевагах досвід-орієнтованого навчання. Учні 4-х класів цікавлять музей, нові пізнання, їм подобаються «історичні пригоди», пізнання їх культури, тим більше якщо це проводиться в ігровій формі.

## Felhasznált irodalom

### **Bécsi Szépművészeti Múzeum** honlapja

Letöltés helye: <https://www.khm.at/en/>

[Letöltés ideje: 2022.04.20.]

### **Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum** honlapja

Letöltés helye: <https://bokshaymuseum.com.ua/>

[Letöltés ideje: 2022.05.07.]

### **British Museum** honlapja

Letöltés helye: <https://www.britishmuseum.org/>

[Letöltés ideje: 2022.05.07.]

**Deme Edina, Kovács Anna Zsófia, Tettamanti Zsófia:** *Lássuk csak! Hogyan vezessünk tárlatot?* Mester Nyomda Kft., Magyarország, Budapest, 2015

**Friedrich Waidacher:** *Az általános muzeológia kézikönyve. Metamuzeológia, történeti muzeológia, elméleti muzeológia.* ELTE BTK Művészettörténeti Intézet, Magyarország, Budapest, 2011.

Letöltés helye: [http://arthist.elte.hu/TAMOP\\_412/2\\_1\\_waidacher.pdf](http://arthist.elte.hu/TAMOP_412/2_1_waidacher.pdf)

[Letöltés ideje: 2021.12.13.]

**Koltai Zsuzsa,** Doktori (PhD) értekezés: *A múzeumi kultúráközvetítés változó világa. Múzeumi kultúráközvetítés pedagógiai és andragógiai szempontú vizsgálata,* Gondolat Kiadó, Magyarország, Budapest, 2011

Letöltés helye: [http://misc.bibl.uszeged.hu/45507/1/iskolakultura\\_konyvek\\_041.pdf](http://misc.bibl.uszeged.hu/45507/1/iskolakultura_konyvek_041.pdf)

[Letöltés ideje: 2021.12.14.]

### **Könyvkultúra Magazin** honlapja, *A karikatúra Michelangelója* c. cikk

Letöltés helye: <https://www.kello.hu/magazine/konyvkultura/2018/05/h-daumier>

[Letöltés ideje: 2022.05.07.]

**Lanfranco Binni – Giovanni Pinna:** *A múzeum. Egy kulturális intézmény története és működése a XVI. századtól napjainkig,* Gondolat Kiadó, Magyarország, Budapest, 1986

**Magyar Nemzeti Galéria** honlapja

Letöltés helye: <https://mng.hu/>

[Letöltés ideje: 2022.05.07.]

**Ludwig Múzeum** honlapja

Letöltés helye: <https://www.ludwigmuseum.hu/>

[Letöltés ideje: 2024.01.07.]

**Prado Múzeum** honlapja

Letöltés helye: <https://www.museodelprado.es/en>

[Letöltés ideje: 2024.01.07.]

**Ruttkay Zsófia:** *Digitális eszközök használata a múzeumban. Mit kezdünk a mobilunkkal?*

Szentendre, Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ, 2019

Letöltés helye: <https://mokk.skanzen.hu/20200414digitalis-eszkozok-hasznalata-a-muzeumban-mit-kezdjunk-a-mobilunkkal>

[Letöltés ideje: 2021.12.13.]

**Ruttkay Zsófia, German Kinga:** Múzeumi iránytű 12, Digitális Múzeum, Szentendre, Szabadtéri Néprajzi Múzeum, 2000

Letöltés helye: [https://mokk.skanzen.hu/admin/data/file/20200316/mi\\_12\\_digitalismuzeum\\_online\\_144dpi\\_2.pdf](https://mokk.skanzen.hu/admin/data/file/20200316/mi_12_digitalismuzeum_online_144dpi_2.pdf)

[Letöltés ideje: 2023.05.07.]

**Салата Оксана Олексіївна:** *Основи музеєзнавства.* Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності „Історія”, Київський університет імені Бориса Грінченка, „Нілан-ЛТД”, Україна, Вінниця, 2015

Letöltés helye:

[https://www.researchgate.net/publication/344905298\\_SALATA\\_OO\\_OSNOVI\\_MUZEEZNAVSTVA\\_Navcalno-metodicnij\\_posibnik\\_dla\\_studentiv\\_specialnosti\\_Istoria\\_Vinnica\\_Nilan-LTD\\_2015](https://www.researchgate.net/publication/344905298_SALATA_OO_OSNOVI_MUZEEZNAVSTVA_Navcalno-metodicnij_posibnik_dla_studentiv_specialnosti_Istoria_Vinnica_Nilan-LTD_2015)

[Letöltés ideje: 2021.12.15.]

**Szépművészeti Múzeum** honlapja

Letöltés helye: [https://www.szepmuveszeti.hu/muzeumpedagogia\\_iskolaicsoportok/](https://www.szepmuveszeti.hu/muzeumpedagogia_iskolaicsoportok/)

[Letöltés ideje: 2024.01.14.]

**Takács Anett:** *A művészeti nevelés jó gyakorlatai hazai múzeumokban - Múzeumpedagógia, a pedagógusok nélkülözhetetlen eszköztára.* Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat 1 (2): 48-56, Budapest, 2013

Letöltés helye:

file:///C:/Users/User/Downloads/A\_muveszeti\_neveles\_jo\_gyakorlatai\_hazai\_muzeumokb%20(1).pdf

[Letöltés ideje: 2024.02.13.]

**Tate Modern** honlapja

Letöltés helye: <https://www.tate.org.uk/art/student-resource>

[Letöltés ideje: 2024.01.14.]

**Шикюла Р. Р.:** *Використання засобів музейної педагогіки у навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів та шіл.* Навчально-методичний посібник, Україна, Рівне, 2017

Letöltés helye:

<http://zoomus.lviv.ua/files/Shykula%20posibnyk.pdf>

[Letöltés ideje: 2021.12.16.]

**Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum** honlapja

Letöltés helye: <https://namu.ua/>

[Letöltés ideje: 2022.05.07.]

**Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának** honlapja

Letöltés helye: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

[Letöltés ideje: 2022.05.07.]

## Melléklet

### Képjegyzék

1. **kép:** *Az alexandriai könyvtár vagy Muszeion, az ókori világ legnagyobb könyvtára*

Letöltés helye: <https://uberatompepec.files.wordpress.com/2015/02/konyvtar.jpg>

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

2. **kép:** *Ifj. Hans Holbein Bonifatius Amerbach portréja, 1519*

Letöltés helye:

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Hans\\_Holbein\\_\(fest%C5%91,\\_1497%E2%80%931543\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Hans_Holbein_(fest%C5%91,_1497%E2%80%931543))

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

3. **kép:** *Jean-Baptiste Boisot*

Letöltés helye: [https://en.wikipedia.org/wiki/Jean-Baptiste\\_Boisot#](https://en.wikipedia.org/wiki/Jean-Baptiste_Boisot#)

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

4. **kép:** *A párizsi Palais du Luxembourg*

Letöltés helye: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Luxembourg-palota>

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

5. **kép:** *British Museum*

Letöltés helye: [https://en.wikipedia.org/wiki/British\\_Museum](https://en.wikipedia.org/wiki/British_Museum)

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

6. **kép:** *Honoré Daumier képe a „Salon” egyik kiállításán*

Letöltés helye: <https://www.ebay.com.au/itm/182204979696>

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

7. **kép:** *British Museum (főhomlokzat)*

Letöltés helye: [https://en.wikipedia.org/wiki/British\\_Museum](https://en.wikipedia.org/wiki/British_Museum)

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

8. **kép:** *British Museum (belső tér)*

Letöltés helye: [https://en.wikipedia.org/wiki/British\\_Museum](https://en.wikipedia.org/wiki/British_Museum)

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

9. **kép:** *Az Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum főhomlokzata*

Letöltés helye:

<https://7chudes.in.ua/nominaciyi/natsionalnyj-hudozhnij-muzej/>

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

10. **kép:** *Az Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum központi belső tere*

Letöltés helye:

[https://glavcom.ua/img/article/7939/61\\_main.jpg?1635257843](https://glavcom.ua/img/article/7939/61_main.jpg?1635257843)

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

11. **kép:** *„Kozak Mamai” népi festmény, szerzője ismeretlen*

Letöltés helye:

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/11/Cossack\\_Mamay\\_1st\\_half\\_of\\_19th\\_c\\_%285%29.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/11/Cossack_Mamay_1st_half_of_19th_c_%285%29.jpg)

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

12. **kép:** *A Magyar Nemzeti Galéria főhomlokzata*

Letöltés helye: [https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar\\_Nemzeti\\_Gal%C3%A9ria](https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_Nemzeti_Gal%C3%A9ria)

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

13. **kép:** *A Magyar Nemzeti Galéria belső tere*

Letöltés helye: [https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar\\_Nemzeti\\_Gal%C3%A9ria](https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_Nemzeti_Gal%C3%A9ria)

[Letöltés ideje: 2022.05.29.]

14. **kép:** *Magyar Nemzeti Galéria: Rippl-Rónai József, Geszti kastély c. festménye*

<https://magyartajak.mng.hu/tour/magyar-tajak>

[Letöltés ideje: 2024.01.29.]

15. **kép:** *A Ludwig Múzeum főhomlokzata*

Letöltés helye: <https://www.ludwigmuseum.hu/tortenet-0>

[Letöltés ideje: 2024.01.29.]

16. **kép:** *A Ludwig Múzeum belső tere*

Letöltés helye: <https://www.ludwigmuseum.hu/kiallitas/megyik-janos-kep-tere>

[Letöltés ideje: 2024.01.29.]



17. **kép:** *A Szépművészeti Múzeum főhomlokzata*

Letöltés helye:

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Sz%C3%A9pm%C5%B1v%C3%A9szeti\\_M%C3%BAzeum\\_\(Budapest\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Sz%C3%A9pm%C5%B1v%C3%A9szeti_M%C3%BAzeum_(Budapest))

[Letöltés ideje: 2024.02.15.]

18. **kép:** *A Szépművészeti múzeum Román csarnoka*

Letöltés helye: <https://magyarmuzeumok.hu/cikk/ket-hetig-ingyenesen-latogathato-a-szepmuveszeti-muzeum-roman-csarnoka>

[Letöltés ideje: 2024.11.15.]

19. **kép:** *A Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum főhomlokzata*

Letöltés helye: <https://bokshaymuseum.com.ua/>

[Letöltés ideje: 2023.10.15.]

20. **kép:** *A Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum belső tere*

Letöltés helye: <https://www.karpataljainepfoiskola.hu/boksay-jozsef-karpataljai-megyei-szepmuveszeti-muzeum/>

[Letöltés ideje: 2024.05.24.]

21. **kép:** *Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum, Boksay József: Ungvár c. festménye*

Letöltés helye: <https://bokshaymuseum.com.ua/>

[Letöltés ideje: 2024.05.24.]

22. **kép:** *A Tate Modern művészeti galéria főhomlokzata*

Letöltés helye: <https://www.tate.org.uk/visit/tate-modern>

[Letöltés ideje: 2024.05.24.]

23. **kép:** *A Tate Modern művészeti galéria központi belső tere*

Letöltés helye: <https://secretldn.com/tate-modern-visitor-guide/>

[Letöltés ideje: 2024.04.11.]

24. **kép:** *A Nemzeti Prado Múzeum főhomlokzata*

Letöltés helye: [https://en.wikipedia.org/wiki/Museo\\_del\\_Prado](https://en.wikipedia.org/wiki/Museo_del_Prado)

[Letöltés ideje: 2024.04.11.]

25. **kép:** *A Nemzeti Prado Múzeum fő kiállítóterme*

Letöltés helye: [https://en.wikipedia.org/wiki/Museo\\_del\\_Prado](https://en.wikipedia.org/wiki/Museo_del_Prado)

[Letöltés ideje: 2024.04.11.]

26. **kép:** *A Bécsi Szépművészeti Múzeum főhomlokzata*

Letöltés helye: <https://www.khm.at/en/informations-pratiques/>

[Letöltés ideje: 2024.04.11.]

27. **kép:** *A Bécsi Szépművészeti Múzeum központi belső tere*

Letöltés helye: [https://en.wikipedia.org/wiki/Kunsthistorisches\\_Museum](https://en.wikipedia.org/wiki/Kunsthistorisches_Museum)

[Letöltés ideje: 2024.04.11.]

28. **kép:** *A Magyar Nemzeti Galéria, Magyar tájak c. virtuális kiállítóterme*

Letöltés helye: [https://mng.hu/digitalis-muzeum/?per\\_page=-](https://mng.hu/digitalis-muzeum/?per_page=-1&offset=0&current_page=1&proposer_category=tanulok-a-muzeummal)

[1&offset=0&current\\_page=1&proposer\\_category=tanulok-a-muzeummal](https://mng.hu/digitalis-muzeum/?per_page=-1&offset=0&current_page=1&proposer_category=tanulok-a-muzeummal)

[Letöltés ideje: 2024.04.11.]

29. **kép:** *A Szépművészeti Múzeum honlapja*

Letöltés helye: <https://www.szepmuveszeti.hu/?s=audioguide>

[Letöltés ideje: 2024.04.11.]

30. **kép:** *Munka a feladatlapokkal. Palágykomoróci Gimnázium.*

Letöltés helye: saját fotó

31. **kép:** *Alkotó feladat: szülőfalunk temploma. Palágykomoróci Gimnázium.*

Letöltés helye: saját fotó

32. **kép:** *Gyakorlati tevékenység. Gálócsi Elemi Iskola*

Letöltés helye: saját fotó

**Európai művészeti múzeumok, múzeum- és művészetpedagógiai  
tevékenységi formáinak táblázatai**

<b>Interneten elérhető múzeumpedagógiai tartalmak összehasonlításának összesítő táblázata</b>								
<b>Múzeumok</b>	<b>Ismeretterjesztő digitális segédanyagok</b>				<b>A múzeumi helyszínen történő programok</b>			
	letölthető anyagok	audio- vizuális tartalmak	alkotói tevékeny- séget segítő anyagok	digitális tárlatok	egyéni	csoportos tevékenységek		
						óvoda	iskola	család
<b>Magyar Nemzeti Galéria</b>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<b>British Museum</b>	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
<b>Szépművészeti Múzeum</b>	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
<b>Ukrán Nemzeti Művészeti Múzeum</b>	–	✓	–	–	–	–	–	✓
<b>Ludwig Múzeum</b>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<b>Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum</b>	–	–	–	–	–	–	–	✓
<b>Tate Modern</b>	✓	✓	✓	✓	✓	–	✓	✓
<b>Prado Múzeum</b>	–	–	–	–	✓	–	✓	✓
<b>Bécsi Szépművészeti Múzeum</b>	–	–	–	–	✓	✓	✓	✓

Magyar Nemzeti Galéria												
Múzeumpedagógia segédanyagok												
Célok		Eloivasom	Játszom, hallgatom	Meghallgatom	Megnézem	Tanulok a múzeummal	Korosztály	Egyénileg vagy csoportos tevékenység	Időtartam	Kinek	Anyagszükséglet	Megjegyzés
Segédanyag címe	Segédanyag típusa											
Instant impressziók	Gyakorlati foglalkozás (szinkeverés, lefesteni a látványt szinpöttyökkel)	✓	✓	✓	✓	✓	Nincs feltüntetve.	Egyéni	2 perc	Gyerekeknek	Papír, tempera, átlátszó fólia	Az MNG impresszionista festményeit, úgy próbálja közelebb hozni az emberekhez, hogy a néző is kipróbálhatja az alkotási folyamatot, saját maga is lefestheti a művet, szinkeverés, szinpöttyökkel történő festés segítségével.
Alkoss zenére!	Gyakorlati foglalkozás (alkotás zenehallgatás közben)		✓	✓	✓	✓	Nincs feltüntetve.	Egyéni	4 perc	Gyerekeknek	Egy cipősdoboz, golyó (súlyos), tempera, színes vagy fehér papír, ragasztószalag	A zenével összekötött foglalkozáson a gyerekek nem csupán alkotnak, hanem de úgy alkotnak, ahogyan nekik tetszik, kifejezhetik érzelmeiket.
Magyar tájak	Virtuális kiállítás	✓	✓		✓	✓	Nincs feltüntetve.	Csoportos	10 perc	Gyerekeknek	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet	Az MNG virtuális kiállítása lehetőséget nyújt számmakra bárholn megtekinteni a magyar nemzeti festészet legnagyobb mestereinek alkotásait, mindezt úgy, hogy a különböző termeket virtuálisan bejárhatóvá tessék a néző számára.
Feladatlapok	Feladatlapok Szinyei Merse Pál és Munkácsy Mihály műveiről, valamint a legismertebb történelmi festményeink megismeréséhez	✓	✓		✓	✓	Nincs feltüntetve	Egyéni	10 perc	Gyerekeknek	Nyomatott feladatlap	A feladatlapok játékos könnyedséggel vezetik rá a nézőt a festmények értelmezésére. A gyerekek saját fantáziájukat használva értelmezik és összehasonlítják a szerzők alkotásait.
Remekművek az oktatásban	10 magyar alkotás részletes és játékos bemutatása, a magyar képzőművészet megismeréséhez.	✓	✓		✓	✓	Nincs feltüntetve	Csoportos	10 perc	Gyerekeknek	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet, az MNG honlapja	A festmények ismertetői részletesen és érdekfeszítően mutatják be a nézőnek az alkotásokat, mindezt összekapcsolva történelmi kapcsolódással és érdekes, új ismeretek feltárásával.
Kubista szobor otthon	Saját kubista szobor építése	✓	✓		✓	✓	Nincs feltüntetve	Egyéni	10 perc	Gyerekeknek	Eszközök: karton, olló, sniccer, ceruza, színes toll, festék, pohár, vonalzó.	A feladat a gyakorlatban is bemutatja a tanulónak a kubista művészetet, a diákok maguk is művészekké válnak.
Múzeumbozi: Remekművek a Nemzeti Galériából	Film a festmények bemutatásának módjáról, az alkotások történetéről.			✓	✓	✓	Nincs feltüntetve	Csoportos/ egyéni	16 perc	Gyerekeknek; felnőtteknek	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet, az MNG honlapja	Érdekes kisfilm a múzeumpedagógusok munkájáról, mindezt festmények bemutatásán keresztül.
Múzeumbozi: A kissebenti szárnysoltár és a Szent Cecilia installáció	Kisfilm a kissebenti szárnysoltár történetéről.			✓	✓	✓	Nincs feltüntetve	Csoportos/ egyéni	15 perc	Gyerekeknek; felnőtteknek	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet, az MNG honlapja	A kissebenti szárnysoltár történetének bemutatása, az alkotás jellemzése.
A kissebenti fojtár digitálisan	A restaurálást bemutató leírás képekkel illusztrálva	✓			✓	✓	Nincs feltüntetve	Csoportos/ egyéni	10 perc	Gyerekeknek; felnőtteknek	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet, az MNG honlapja	A kissebenti fojtár művészettörténeti hátterének bemutatása
A Majális digitálisan	Szinyei Merse Pál: Majális c. festményének digitális bemutatója	✓			✓	✓	Nincs feltüntetve	Csoportos/ egyéni	10 perc	Gyerekeknek; felnőtteknek	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet, az MNG honlapja	Szinyei Merse Pál: Majális c. képének részletes bemutatása, a festmény digitális megjelenítésével párosítva.
Változatok a realizmusra - Munkácsytól Mednyánszkyig	Virtuális kiállítóteremben őrzött művek.	✓			✓	✓	Nincs feltüntetve	Csoportos/ egyéni		Gyerekeknek; felnőtteknek	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet, az MNG honlapja	A néző otthonról vagy akár a tanteremből is megtekintheti a digitálisan őrzött műalkotásokat, melyekhez részletes leírás is tartozik.

British Museum												
Múzeumpedagógia segédanyagok												
Célok		Elovasom	Játszom, hallgatom	Meghallgatom	Megnézem	Tanulok a múzeummal	Korosztály	Egyénileg vagy csoportos tevékenység	Időtartam	Kinek	Anyagszükséglet	Megjegyzés
Segédanyag címe	Segédanyag típusa											
Nagy-Britannia a neolitikum korában	Képes összeállítás, tantermi segédanyag	√			√	√	7 - 11 éves korig	Csoportos	Nincs feltüntetve	Tanulóknak	Technikai eszközök: vetítő, laptop	Képek segítségével mutatják be a korai Nagy-Britannia életének aspektusait, mivel a gazdálkodás letelepedettebb életmódhoz vezetett, az erdőket kiirtották, hogy teret adjanak a növényeknek és az állatállományuknak. A segédanyag mind prezentáció mind Word formájában megtekinthető.
Bronz korszak Nagy-Britanniában	Képes összeállítás, tantermi segédanyag	√			√	√	7 - 11 éves korig	Csoportos	Nincs feltüntetve	Tanulóknak	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet	A képek bemutatják hogyan váltják fel a kőből készült szerszámokat a bronzból készülté. Kr.e. 2500 körül egy új kultúra érkezett Nagy-Britanniába a szárazfölddel kötött csatornákon keresztül. A bronz fokozatosan felfűtötte a követ, mint a szerszámok fő anyagát, és így 2000-re elkezdődött a korai bronzkorszak nevezett időszak.
Nagy -Britannia a vaskorszakban	Képes összeállítás, tantermi segédanyag	√			√	√	7 - 11 éves korig	Csoportos	Nincs feltüntetve	Tanulóknak	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet	A képek segítségével a diákok időutazást tehetnek az első vaskorszaki Nagy-Britanniába, hogy mit viseltek, ettek és mivel töltötték idejüket abban a korban az emberek.
A Római Birodalom	Képes összeállítás, tantermi segédanyag	√			√	√	7 - 11 éves korig	Csoportos	Nincs feltüntetve	Tanulóknak	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet	Ez a tanulási segédanyag bepillantást nyújt ad a Római Birodalom életébe, a múzeumi tárgyak – érmék, kerámiák, kőművek, szobrok és íróasztalok – révén.
Róma császárai	Képes összeállítás, tantermi segédanyag	√			√	√	7 - 11 éves korig	Csoportos	Nincs feltüntetve	Tanulóknak	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet	A segédanyag segítségével a diákoknak módjukban áll megtekinteni császárokat ábrázoló érméket, mellszobrokat és szobrokat, valamint egyéb műtárgyakat a Róma birodalmából.
Sutton Hoo bemutatása	Képes összeállítás, tantermi segédanyag	√			√	√	7 - 11 éves korig	Csoportos	Nincs feltüntetve	Tanulóknak	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet	A British Museum által kínált segédanyag vizuális találkozásra invitál Sutton Hoo kulcsfontosságú tárgyival.
Sutton Hoo	Képes összeállítás, tantermi segédanyag	√			√	√	7 - 11 éves korig	Csoportos	Nincs feltüntetve	Tanulóknak	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet	A tanuló a képek segítségével betekintést nyernek egy ásatásba, ékszereket, érméket, sisakokat tekinthetnek meg.
Fekete közösség Nagy-Britanniában	Képes összeállítás, tantermi segédanyag	√			√	√	7 - 11 éves korig	Csoportos	Nincs feltüntetve	Tanulóknak	Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet	Tárgyak, melyek bemutatják a fekete közösség jelenlétét Nagy-Britanniában.
Virtuális látogatások	Élő, interaktív foglalkozás brit iskolások részére, melyen a tanulók online vesznek részt a tanítási intézményből.	√	√		√	√	7 - 11 éves korig	Csoportos	Nincs feltüntetve	Tanulóknak	Időpontfoglalás a British Museum honlapján (a foglalkozás a brit iskolák számára ingyenes).Technikai eszközök: vetítő, laptop, internet	Az ókori Egyiptom, az Indus-völgy, a görög templomok és a római Nagy-Britannia történelmi áttekintése, interaktív, online, élő foglalkozás keretein belül, a tanteremből.

A British Museum virtuális kiállításait ingyenesen csak az Egyesült Királyság iskolái látogathatják.

Szépművészeti Múzeum (Magyarország)												
Múzeumpedagógia segédanyagok												
Célok		Elovasom	Játszom, hallgatom	Meghallgatom	Megnézem	Tanulok a múzeummal	Korostály	Egyéni leg vagy csoportos tevékenység	Időtartam	Kinek	Anyagszükséglet	Megjegyzés
Segédanyag címe	Segédanyag típusa											
19. század. Korszakok a múzeumban	Könyv	✓			✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni/ csoportos		Nincs felülnetve	A könyv megvásárlása	A könyv egyszerű nyelvezeti, évezredek művészetének darabkát gyűjti össze, kiemelve egy-egy korszak vagy évszázad legjelentősebb részeit. A nyomtatványban lévő művek mind megtalálhatók a Magyar Szépművészeti Múzeumban.
Lovak a múzeumban	Könyv	✓			✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni/ csoportos		Nincs felülnetve	A könyv megvásárlása	A ló az ókortól napjainkig nagy szerepet kapott, így nem véletlen, hogy a képzőművészetben is ezt az állatot ábrázolták a legtöbbször. Ezeket a képzőművészeti alkotásokat tárja elénk a kiadvány. A kiadvány hátránya: vételi díj nélkül nem kapjuk meg.
19. század memóriajáték	Memóriajáték		✓		✓	✓	3 éves kortól	Egyéni/ csoportos		Gyerekeknek	A könyv megvásárlása	Memóriajáték, mely játékos formában ismerteti meg a gyerekekkel a Magyar Szépművészeti Múzeumot.
18. század memóriajáték	Memóriajáték		✓		✓	✓	3 éves kortól	Egyéni/ csoportos		Gyerekeknek	A könyv megvásárlása	Memóriajáték, mely játékos formában ismerteti meg a gyerekekkel a Magyar Szépművészeti Múzeumot.
20. századi memóriajáték	Memóriajáték		✓		✓	✓	3 éves kortól	Egyéni/ csoportos		Gyerekeknek	A könyv megvásárlása	Egyéni/ csoportos
Lovak memóriajáték	Memóriajáték		✓		✓	✓	3 éves kortól	Egyéni/ csoportos		Gyerekeknek	A könyv megvásárlása	Memóriajáték, mely játékos formában ismerteti meg a gyerekekkel a Magyar Szépművészeti Múzeumot.
18. század. Korszakok a Múzeumban	Könyv	✓			✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni/ csoportos			A könyv megvásárlása	A könyv egyszerű nyelvezeti.
Varázsszerű egyiptomi istenek	Iskolai foglalkozás az egyiptomiak isteneiről	✓	✓		✓	✓	5 - 12. évfolyam	Csoportos	90-120 perc	Iskolásoknak	Technikai eszközök, a foglalkozás költsége: 11000 Ft	Foglalkozás az ókori egyiptomi emberek életéről, mitoszokról, számukra fontos isteni lényekről. A foglalkozás társasjátékkal zárul.
Utazás a Niluson	Iskolai tárlatvezetés az Egyiptomi Gyűjtemény állandó kiállításában	✓			✓	✓	5 - 6. évfolyam	Csoportos	60 perc	Iskolásoknak	Időpontfoglalás, 8000 Ft/csoport	Tárlatvezetés az egyiptomi gyűjtemény állandó kiállításában
Állatok és növények az ókori Egyiptomban	Iskolai foglalkozás, az ókorban élő egyiptomiak mindennapjainak megismerése, Egyiptom földrajzának áttekintése.	✓	✓		✓	✓	3 - 4. évfolyam	Csoportos	120 perc	Iskolásoknak	Időpontfoglalás, 11000 Ft/csoport	A tanulók megismerkednek az ókori Egyiptom földrajzával, a Nilus folyó környékén létrejövő mezőgazdasági tevékenységekkel.
Így írtak az ókori Egyiptomiak	Iskolai foglalkozás	✓	✓		✓	✓	5 - 8. évfolyam	Csoportos	120 perc	Iskolásoknak	Időpontfoglalás, 11000 Ft/csoport	A tanulók megismerkednek az ókori Egyiptomban használt írásjelek kialakulásának legendájával, azzal hová vészték fel ezeket az írásjeleket (koporsók, templomok falaira), hogy hogyan tanultak meg az akkori egyiptomiak írni.
Mindennapok az ókori Egyiptomban	Iskolai foglalkozás		✓		✓	✓	5 - 12. évfolyam	Csoportos	120 perc	Iskolásoknak	Időpontfoglalás, 11000 Ft/csoport	A tanulók megismerkednek az ókori egyiptomiak (szegények és gazdagok) mindennapjaival, öltözködési szokásaival, és azzal is, mit ettek, és milyen ékszereket viseltek.

Ludwig Múzeum												
Múzeumpedagógia segédanyagok												
Célok		Elovasom	Játszom, hallgatom	Meghallgatom	Megnézem	Tanulok a múzeummal	Korosztály	Egyénleg vagy csoportos tevékenység	Időtartam	Kinek	Anyagszükséglet	Megjegyzés
Segédanyag címe	Segédanyag típusa											
Papírtájakon	Foglalkozás papírral, Molnár Vera művészetének megismerése		√		√	√	6 - 10 év	Csoportos	60 perc	Gyerekeknek	Papír	Személyes és társas kompetenciákat fejlesztő foglalkozás.
Hahó, idő	Foglalkozás az "Időgép" című kiállításhoz	√	√		√	√	Nincs feltüntetve	Csoportos és egyéni	60 - 80 perc	Gyerekeknek	Puzzle, rajzfelszerelés, jelentkezni a foglalkozásra	A foglalkozás a szóbeli kommunikáció, az egyéni munka és a szabad- és irányított rajzolás fejlesztésére irányul.
Színfógó	Foglalkozás az "Időgép" című kiállításhoz		√		√	√	Nincs feltüntetve	Csoportos és egyéni	60 perc	Gyerekeknek	A Ludwig Múzeum kiállítása	A foglalkozás az esztétikai kompetencia, a szóbeli kommunikáció, az egyéni és csoportos tevékenységeket hivatott fejleszteni.
Pásztorlányka rajzai	Online múzeumpedagógiai foglalkozás		√		√	√	Kisiskolások számára	Csoportos	Nincs feltüntetve	Tanároknak/ szülőknek	A foglalkozás terve a Ludwig Múzeum honlapjáról	A Konok Tamás művészetét bemutató foglalkozáson a gyerekek a mese világába csöppennek, melynek segítségével megismerkednek az absztrakt művészeti világgal.
Hahó, idő	Virtuális múzeumpedagógiai foglalkozás		√		√	√	Alsó tagozatos általános iskolásoknak	Csoportos	Nincs feltüntetve	Tanároknak/ szülőknek	Videó a Ludwig Múzeum honlapjáról, A4 lap, színes ceruza	A foglalkozás célja fejleszteni a megfigyelési készségeket, színhasználatot és a kifejezőkészséget.

Tate Modern												
Műzeumpedagógia segédanyagok												
Célok		Bolvasom	Általános hallgatón	Meghallgatón	Meglátón	Tanulók a műzammal	Korosztály	Egyéni vagy csoportos tevékenység	Időtartam	Kinek	Anyagszükséglet	Megjegyzés
Segédanyag címe	Segédanyag típusa											
A jövő városának terve	Kreativitást fejlesztő foglalkozás	✓			✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	30 perc	Gyerekeknek	Ceruza, papír, technikai eszközök a prezentációhoz	A gyerekek megtérveik a jövő városát, hol és hogyan fogják élni az emberek 100 vagy 1000 év múlva. A részletes tervben számításba veszik a környezeti szempontokat, otthonok, iskolák, munkahelyek létrejöttét. Inspiráció gyűjtést megtekintenek több alkotást is a témában.
Geometria alakzatok ceruzarajza, melyet Nabii Nahas írt	Videó	✓			✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	Nincs felülnetve	Gyerekeknek	Szinespapír, A4 lap, filctoll, ceruza, vonalzó	Nabii Nahas festményét alapul véve a gyerekek geometriai alakzatokat használnak festményük elkészítéséhez.
Folyamatos vonalrajz készítése	A vonalrajz megismerése. Videó		✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	10 perc	Gyerekeknek	A4 lap, filctoll, zsírkreta, videó a Tate Modern honlapjáról	A foglalkozás során a tanulók megismerkednek Donald Rodney munkájával és maguk is alkotnak néhány rajtot, a vonalrajz technikáját használva.
Három szórakoztató festési mód	Festési módszerek a gyakorlatban. Videó		✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Csoportos	Nincs felülnetve	Gyerekeknek	Vízfesték, különböző színű festékek, ecset, üveg, karton vagy egyéb tárgyak melyeket festéshez lehet használni	A gyerekek három festési technikát próbálnak ki, az elsőben ecsetet használnak, a másodikban különböző használati tárgyakat. A harmadik módszer a puszta kezével történő festés. A foglalkozáshoz közösen videót a Tate Modern honlapján, a Gutai Group munkája látható.
Hogyan készítsünk Zine-t?	Ismeretterjesztő. Videó	✓	✓			✓	Nincs felülnetve	Egyéni	30 perc	Gyerekeknek	1 db A4-es papírlap, vonalzó, ragasztó, olló, toll/ceruza, kivágható újság vagy magazin	A zine (ejtsd: „zín”, mint a magazin vége) egy kis füzet, amely 1 vagy 2 papírlapból készül. A zinek leírásból születtek, és azért jöttek létre, hogy az emberek megoszassanak egymással információkat olyan dolgokról, amelyek érdekelnek. A tanulók elkészítik saját kis füzetüket a kedvenc témájukban. Lu Williams művészetének megismerése.
Kusama-hoz hasonló pontok alkotása	Ismeretterjesztő. Videó		✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	30 perc	Gyerekeknek	Kartoncsövek, karton, színes filcek, olló, szalag, lyukasró	Kreatív feladat, kartonból fényesró látszó készítése, mellyel a lyukasróval írt lyukakon keresztül szemlélhető a körülöttünk lévő világ.
Játsz a kollázsral!	Videó a kollázskészítésről	✓			✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	45 perc	Gyerekeknek	Olló, ragasztó, színespapír, színesceruza, zsírkreta vagy filc, régi magazinok	A foglalkozás során két különböző kollázs készült, az inspirációt Kazimir Malevics, Kara Walker, Jalal Shamsa és Eileen Agar munkái nyújtják.
Menj egy színes sétára!	Képekkel illusztrált feladatok a körülöttünk lévő színekről.	✓	✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni/csoportos	30 perc	Gyerekeknek	Egy felnőtt, aki elkíséri a gyereket/gyerekeket, koncentráció, az út cél kiválasztása (az iskola, vagy lakóház környéke stb.), Telefon vagy fényképezőgép. Papír, színesceruza vagy zsírkreta.	A gyerekek tárgyakat keresnek, lehetőleg minden színben, a tárgyakat lefotózzák/leírják. A tanulók döntik el hány egyforma színű tárgyat örökítenek meg. A feladat elvégezhető különböző évszázadokban is.
Készíts játékosra-szobrot!	Képekkel illusztrált feladat	✓			✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	Nincs felülnetve	Gyerekeknek	4 evőkanál liszt, 1 evőkanál só, 4 evőkanál meleg víz, 1 evőkanál növényi olaj, ételszínezék	A gyerekek Saloua Raouada Choucair líbánomai festő és szobrász munkáiból merítnek ötletet, majd elkészítik a saját játékosra-szobrait és megformazzák az.
Készíts gipszből öntött szobrot!	Videó	✓	✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	45 perc	Gyerekeknek	2 csésze gipsz, 1 csésze hideg víz, mérőpohár vagy kancsó, egy légmentesen zárható műanyag zacskó, egy műanyag palack, olló, egy lufi, stopper/telefon/órázó, akril festék (választható).	A foglalkozás során a gyerekek megismerik Maria Bartusová munkáit és saját készítésű gipszből, a felsorolt kiegészítők segítségével tetszőleges szobrot készítenek. A feladatok kivitelezéséhez szükséges a pedagógus segítése.
Készíts műalkotást kartondobozból!	Videó	✓	✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	30 perc	Gyerekeknek	Egy vagy több kartondoboz (különböző méretben, színes logókkal), ragasztószalag, olló, régi magazinok vagy papírműanyagok díszítéshez. Matricák, toll, ceruza, festék, színespapír.	A tanulók a Tate Modern honlapján található videókból inspirálódnak, megtérveik milyen szobrot szeretnének elkészíteni, a kreativitásukat használva díszítsenek és alkotnak.
Szappanfingás	Képekkel illusztrált feladatok	✓	✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	60 perc	Gyerekeknek	Pír fehér szappan, egy ceruza, kaparók és hámok (tekercs, burgonyahámzó) olló, italkapocs	A tanulók a megadott instrukciók és képek alapján saját faragott szappanszobrokat készítenek.
Rajzolj egy hanglányt!	Képekkel illusztrált feladatok	✓	✓	✓	✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	30 perc	Gyerekeknek	Fejhallgató vagy hangszóró, toll, ceruza, papír.	A foglalkozás során a gyerekek egy-egy hang meghallgatása után leírják saját hanglányt. (A siket vagy nagyothalló gyerekek számára le kell írni a hangokat!) A hangok inspirálják őket a képzésbeli hanglány megalkotásakor. A hangok meghallgathatók a Tate Modern honlapján.
Készíts egy hangszórt a talált hangokból!	Videó	✓	✓	✓	✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	30 perc	Gyerekeknek	Tablett, hangrögzítő alkalmazás, hangszerek (például rizs dobozban, csengő, vilonon vagy műanyag zacskó)	Játékos foglalkozás a hangokkal, hangok rögzítése, hangok lejátszása és összekapcsolása. Ezt a foglalkozást fogyatékosokkal élő csoportok próbálták ki a Tate Modernben.
Fotókihívás	Videó	✓	✓	✓	✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	60 perc	Gyerekeknek	Telefon vagy fényképezőgép, néhány barát vagy családtag akikkel együtt teljesíthető a kihívás. A fotózási helyszínre (az lehet akár otthon is).	A feladatra Nigel Henderson fotós képei vezeték rá a tanulókat. A fotósok rendszerint a fontos elemeket keretekkel emelik ki a képeiken.
Hagyj nyomot!	Képekkel illusztrált feladatok	✓	✓	✓	✓	✓	Nincs felülnetve	Páros	Nincs felülnetve	Gyerekeknek	Parmer, zene vagy hangok CD-n, rádió, fejhallgató, papír és ceruza.	A páros feladatban az egyik résztvevő a zene hallgatva táncol, a partnere pedig megpróbál a mozgólátat. A végére a páros egy mozgólátatérkép melyet a zene ihletett. Összefoglalásként a résztvevők megbeszélnek mit éreztek a feladat során, milyen érzést keltett a zene, és milyen és a mozgólátatok.
Készíts művészetet a természetben!	Videó	✓	✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Páros	60 perc	Gyerekeknek	A testek, fényképezőgép/telefon, természet (font: park stb.), egy barát, pedagógus vagy szülő, aki segít a kép elkészítésében.	Az első feladatban testformákat és gesztusokat örökítenek meg a természetben. A másodikban rükrözéssel tesznek még érdekesebbé a képet. A harmadik tevékenységben a természeti elemeket jelmezként használják fel a fénykép alanya.
Színezőkönyv és maszkok	Letölthető színező	✓	✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	30 perc	Gyerekeknek	A letölthető színező, az eredeti kép digitális vagy nyomtatott másolata, színes ceruza/festék, ecset.	A festményen Ádám és Éva van megörökítve a Bibliából.
Halat nyelő madár	Letölthető színező	✓	✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	30 perc	Gyerekeknek	A letölthető színező, az eredeti kép digitális vagy nyomtatott másolata, színes ceruza/festék, ecset.	A letölthető színező közelebb hozza a művészetet a gyerekekhez, feldolgozza Henri Gaudier-Brzeska Halat nyelő madár c. szobrot.
Az oroszlanról megrémült ló	Letölthető színező	✓	✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	30 perc	Gyerekeknek	A letölthető színező, az eredeti kép digitális vagy nyomtatott másolata, színes ceruza/festék, ecset.	A színező George Stubbs Oroszlántól megrémült ló c. festményét dolgozza fel, és hozzá közelebb a nézőkhöz. A foglalkozás során megvitatásra kerül, milyen érzést vált ki a gyerekekből a festmény.
Hölgy a festészetben	Letölthető színező	✓	✓		✓	✓	Nincs felülnetve	Egyéni	30 perc	Gyerekeknek	A letölthető színező.	A színező George Romney Emma Hart mint Circe c. festményét dolgozza fel, és hozzá közelebb a nézőkhöz. A foglalkozás során megvitatásra kerül, ki milyen történetet fűszerezne a szívesen.



# Órai forgatókönyvek

## Elméleti óra

**Foglalkozás címe:** A múzeumok feladata és funkciója. A Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum bemutatása, névadójának művészete.

**Ajánlott korosztály:** 9 – 11 évesek.

**Foglalkozás koncepciója:** Célom bemutatni a 4. osztályos tanulóknak a múzeumok feladatát és funkcióját, megismertetni a diákokkal a múzeumok kultúraközvetítő és megőrző szerepét. Digitális múzeumlátogatás keretein belül ellátogatni a Magyar Nemzeti Galéria egyik virtuális kiállítótermébe. Bemutatni a tanulóknak, a lakóhelyükhöz közeli Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeumot, illetve névadójának művészetét. A múzeumok és a nemzeti értékek megőrzésére és szeretetére nevelni.

**Képzési célom:** A bemutatott műalkotások segítségével fejleszteni a diákok szépérzékét, felkelteni az érdeklődést a műtárgyelemzés iránt. A szülőföld és a nemzeti értékek szeretetére nevelni. Továbbá célom, a foglalkozás során tanult, eddig ismeretlen szavak megértése, használata is.

**Foglalkozás tartalma:** A múzeumok feladatainak bemutatása. Különböző, külföldi és hazai művészek a szülőföldről készült festményeinek bemutatása (Magyar Nemzeti Galéria: Ferenczy Károly, Majális c. festménye; Aba-Novák Vilmos, Székely vásár c. festménye; Rippl-Rónai József, A geszti kastély c. festménye. Boksay József Kárpátaljai Magyar Szépművészeti Múzeum: Boksay József, Ungvár c. festmény, Piac Ungváron c. festmény, Uzsoki vár c. festmény.) Miért is volt fontos a művészeknek a szülőföld ábrázolása?

<b>Foglalkozás</b>	<b>részletes</b>	<b>leírása:</b>
<b>Ismerkedés, a feladatok bemutatása (5 - 10 perc).</b> Köszöntöm a csoportot, majd bemutatkozom nekik és röviden ismertetem az óra menetét. Gyerekek már hallottatok a múzeum kifejezést, ki tudná elmondani, mi is az a múzeum? A mai órán ezt fogjuk feltárni, de először is szeretném meghallgatni, hogy ti mit tudtok a múzeumból? Járt-e valaki közületek múzeumban? Hol? Mi van a múzeumban? Ki szeretné kezdeni? (A múzeumban tárgyi emlékek, régiségek, festmények, szobrok, műalkotások, dinoszauruszok, híres emberek alkotásai stb. vannak.)		

**A múzeumok és a festmények bemutatása (25 perc).** Kedves gyerekek, a mai órán két múzeumba teszünk kirándulást, ezek a következők: a Magyar Nemzeti Galéria és a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum. Hallottatok már ezekről a múzeumokról?

A Magyar Nemzeti Galéria Magyarországon található. Hogy gondoljátok, melyik országra jellemző tárgyakat őriznek ott gyerekek? (A Magyar emberek kultúráját őrzik). A Galéria gyűjteményében a legkorábbi magyarországi emlékektől egészen napjainkig találunk műtárgyakat (a műtárgy lehet egy szép festmény, szobor, amely művészi alkotótevékenység eredménye). Megtekintjük a Magyar Nemzeti Galéria homlokzatát és központi belső terét, majd a múzeum honlapját.

Gyerekek, a vetítőn a Magyar Nemzeti Galéria honlapja látható (<https://mng.hu/mutargyak/>), olvassuk el együtt, milyen gyűjteményt őriz ez az intézmény?

Ezeket a címsorokat olvasva nektek mi jut az eszetekbe? Lássuk csak, mit rejt a Magyar Nemzeti Galéria honlapja számunkra?

A vetítőn a Magyar Tájak virtuális kiállítóterem látható, melyet körbejárunk (<https://magyartajak.mng.hu/tour/magyar-tajak>). Belépünk a „Hegyen, völgyön” c. terembe, megtekintjük Ferenczy Károly, Majális c. festményét. A festő, műtermének ablakából festette meg az óvodás kislányok nyári sétáját. Úgy jelennek meg festményén a kis emberek, mint a mezők virágai. Milyen színekkel ábrázolja a tájat a művész? Ferenczy Károly fontosnak tartotta, hogy megörökítse a lakhelyét, bemutassa az őt körülvevő természetet és a kislányok nyári sétáját. Gyerekek, képzeljétek el, hogy ti vagytok a művészek, mit érezhetett, láthatott, hallhatott a művész, azon a nyári napon, munka közben? (meleg volt, virágillat, madarak énekeltek, az ablakon besütött a nap, befújt a szellő, a kislányok beszélgettek, nevettek stb.) Milyen hangulata lehetett a művésznak? Mit éreztek, ha erre a képre néztek? Figyeljétek meg gyerekek, mennyi mindent mesél számunkra ez a műalkotás, Ferenczy Károly nem csupán lefestette, a festményt, de az érzéseit is elrejtette benne. Mondjátok el nektek, hogyan tetszik a műalkotás! Indokoljátok meg válaszaitokat!

A következő kiállítóterem ahová belépünk, a „Falv és város” terem. Megtekintjük Aba-Novák Vilmos, Székely vásár c. festményét. Ismertetem a műalkotást: a festményén meglevenedik a székely élet. Jellegzetes székely népviseletbe öltözött férfiak, asszonyok és a vásári élet színes forgatagát láthatjuk. Képzeljétek el gyerekek, ez a festmény körülbelül olyan nagyságú, mint az osztályban lévő tábla. Aba-Novák Vilmos festményén a székely életet szerette volna megörökíteni. Hogy látjátok, sikerült neki? Azt is tudjuk, hogy az erdélyi táj látható a képen, milyen háttért festett a művész? (hegyes, völgyes) Milyen jeleneteket ábrázol a Aba-Novák Vilmos? Mit csinálnak az emberek? Hol játszódhat ez a jelenet? Milyen ruházatban vannak az emberek a képen? Milyen épület magaslik a háttérben? (templom) Milyen színeket használ festményéhez a művész? (élénk, sötét, világos)

**Játék.** Gyerekek, álljatok fel, képzeljétek el, hogy nagyon boldogok vagytok, tegyetek így egy kört az osztályban. Majd, ezt megismételjük szomorúan és dühösen is.

Hogyan látjátok, milyen hangulatot mutat be nekünk festményén Aba-Novák Vilmos?

A harmadik kiállítóterem ahová ellátogatunk a „Váraink” c. kiállítóterem. Vajon itt milyen alkotásokat találunk gyerekek? (magyar várakat) Bejárjuk a kiállítótermet. Megtekintjük Rippl-Rónai József, A geszti kastély c. festményét. Az alkotás ismertetése: A kaposvári születésű Rippl-Rónai József rajongott szülőföldjéért Somogyért. Festményein, rajzain sorra jelennek meg a helyi vidék emberei, munkásai, tájai és épületei. A kastélyt 1945-ben bombatámadás érte, s ezért lebontották. A művésznek köszönhetően mi is megcsodálhatjuk a már nem létező kastélyt teljes pompájába. Hogyan ábrázolja festményét a művész gyerekek? (Úgy, mint egy mesebeli kastélyt.) Képzeljétek el, hogy még medence is volt a festményen látható kastélyban. Mit láthatunk a festményen gyerekek? (kastély, fák, bokrok, víz). Melyik a legerőteljesebb szín a festményen? (piros) Melyek a meleg színek és melyek a hideg színek? (meleg: sárga, narancssárga, vörös, hideg színek: kék, zöld, kékeszöld) Nektek, hogyan tetszik Rippl-Rónai József, A geszti kastély c. festménye?

A fentebb bemutatott alkotások Magyarországon találhatóak, a Magyar Nemzeti Galériában. A megtekintett festmények mind Magyarországhoz fűződnek, a magyar földet, a magyar embereket, a magyar művészeket és alkotásaikat mutatja be, és ezt a Magyar Nemzeti Galériában tudjuk megtekinteni. A múzeum az a hely, ahol megőrzik és bemutatják a látogatóknak a különböző alkotásokat.

Hozzánk közel, Ungváron is található egy múzeum, a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum. Jártatok már ebben a múzeumban gyerekek?

A múzeum egy kárpátaljai születésű művésze, Boksay Józsefről kapta a nevét, aki a kárpátaljai festőiskola kimagasló képviselője volt. Boksay József szeretettel festette meg szülőföldjét, Kárpátalját. Különbözőképpen ábrázolja a népi életet, valamint csendéleteket is festett. Mélyen vallásos ember lévén, vallási motívumokat, ikonokat, nagyméretű falfestményeket is alkotott. Boksay József egyik leghíresebb alkotása az ungvári székesegyház mennyezetének falfestménye.

Boksay József, Piac Ungváron c. festményének bemutatása: Mit láttok gyerekek, amikor a „Piac Ungváron” c. festményre néztek? (sok embert munka közben, ökröket, lovas szekeret fa kerékkel, köcsögöket, sürgést-forgást, sátrakat, asztalról áruzó asszonyokat stb.)

Gyerekek, ti már láttatok ökröt valahol? (Abban az időben, amikor a Piac Ungváron c. festmény készült sok udvaron volt ökör, ma már a falvakban sem találkozunk velük.)

A „Piac Ungváron” c. festményt 1927-ben festette a művész, ez majdnem 100 évvel ezelőtt történt. Nézzétek meg jól a festményt, hogyan öltöztek az akkori emberek? (a hölgyek piros, kék, fehér színű szoknyás ruhában vannak ábrázolva, van, aki köténnyel, és a fejükön piros, barna, fehér, kék fejkendő látható), megfigyelhető, hogy a hátukon viszik a terhet (fehér ponyva). A férfiak (kalap, cilinderes kalap, zakó, kabát)

Ma is így öltöznek az emberek? (nem)

Melyik a legerőteljesebb szín a képen gyerekek? (piros)

A következő festményünk Boksay József, Ungvár c. alkotása. A festőművész szülőföldje szeretetét alkotásain is ábrázolta, elemezzük Boksay József: Ungvár c. festményét: Szép őszi nap tükröződik vissza a képről, mely bemutatja az 1947-es év Ungvárját. A képen az Ung folyó és a Filharmónia épülete látható. A folyóparton az emberek természetesen végzik mindennapos dolgaikat. A fák levelei narancssárga, barna és zöld színűek, a fű sem zöldül már, ebből látszik, hogy őszi tájképet mutat be a festő.

Mi történik velünk az idő múlásával? (nagyobbak leszünk, okosabbak stb.)

Mi történik a körülöttünk lévő világgal az idő múlásával? (változik, új dolgokat találnak fel, új épületek épülnek, épületeket bontanak le stb.)

Gyerekek, képzeljétek el, hogy festőművészek vagytok. Hogyan gondoljátok Boksay József miért szerette megfesteni szülőföldjét? Miért tartotta fontosnak, hogy megfesse Ungvárt, ahol lakott, több képen is? (ábrázolni akarta szülőföldjét, az akkori várost, megörökíteni azt az időt, amikor ő élt, megörökíteni a városban élő emberek mindennapjait, a város épületeit)

**Feladatlappal történő munka.** A továbbiakban egy feladatlappal foglalkozunk, melyen Boksay József „Ungvár” c. festményét elemezzük (a feladatlap, a Magyar Nemzeti Galéria honlapján található, múzeumpedagógiai feladatlapok mintája szerint készült, a mellékletben megtalálható). A segédanyagon a tanulók érdekességeket találnak a festőművészeiről, majd az „Ungvár” c. festményről olvashatják el a tudnivalókat. Ezután írásban önállóan válaszolnak az alábbiakra:



*Bemutatom Boksay József: Piac  
Ungváron c. festményét.  
Palágykomoróci Gimnázium*

1. Az én nevem; foglalkozásom; időm nagy részét itt töltöm; kedvenc évszakom; kedvenc színem.

2. Milyen színekből látszik, hogy őszi évszakot ábrázol a művész? (a fák levelei: narancssárga, barna, piros)

3. Mi tükröződik vissza az Ung folyó vizén? (színház, épület)

4. Melyik szín a leghangsúlyosabb a festményen? (piros)

5. Milyen érzéseket kelt benned a festmény? Jelöld meg! (Nyugalom, béke, nyugtalanság, harmónia)

6. Milyen színeket használt a művész a festményéhez? Írd le! (kék, lila, fehér, világosbarna, barna, narancssárga, piros, zöld, szürke, sárga)

7. Melyik múzeumban tekinthető meg a festmény? (Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum)

A feladatlap után Boksay József „Uzsoki templom” c. festményével foglalkozunk. Ismertetem, hogy a festmény az Ungvári járásban található, Uzsok nevű falu templomát ábrázolja.

Boksay József vallásos ember volt, szívügyének tekintette a vallási témájú alkotások készítését. A Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeumban sok vallásos témájú alkotást találhatunk a művésztől.



*Munka a feladatlappal.*

*Palágykomoróci Gimnázium*

Az osztállyal együtt megvizsgáljuk a festményt. Megkérdezem, hogy a faluban, ahol élnek milyen templomok találhatóak?

Befejező rész (5 perc). Az elméleti tevékenységet a tanultak összefoglalásával és értékelésével zárjuk.

# Órai forgatókönyvek

## Gyakorlati óra

**Foglalkozás címe:** Boksay József festészetére alapuló alkotó tevékenység.

**Ajánlott korosztály:** 9 – 11 évesek.

**Foglalkozás koncepciója:** A szülőföld megörökítése. Boksay József művészetét alapul véve, a tanulók megörökítik szülőfalujuk egyik szeretett épületét, a templomot. Megalkotják a templomok háttérét, színeket kevernek, a festmény hangulatának bemutatására, egyéni színválasztás alkalmazása. Színdifferenciáló képesség fejlesztése.

**Képzési célom:** A bemutatott műalkotások segítségével fejleszteni a diákok szépérzékét. A szülőföld és a nemzeti értékek szeretetére nevelni. Térábrázoló képesség fejlesztése. Analizáló és szintetizáló képesség fejlesztése. Forma- és arányérzék fejlesztése. Az idő, a változás, a folyamat képekben való ábrázolási képességének fejlesztése.

**Foglalkozás tartalma:** Boksay József festészetét alapul véve, a tanulók saját „festmény” alkotása során mutatják be a szülőfalujuk egyik jellegzetes épületét, a templomot. A tanulók ily módon a művész „bőrébe bújva” átéli, mit is érezhetett Boksay József, szülőföldje tájainak megörökítése közben. A szülőföld szeretete, és a lakókörnyezetünk szépségének megörökítése a jövő nemzedékének, nem kis feladat. Saját művészi alkotás keretein belül fejlődik a tanulók vizuális megfigyelőképessége és vizuális emlékezete is.

**Foglalkozás részletes leírása:** A feladat címe „A mi szeretett templomunk”. A feladat során a diákok művészekké válnak és megörökítik a szülőfalujukban található templomot, úgy, ahogyan ők látják 2024. májusában. A tanulók alkotásai, az „otthoni múzeumban” kerül majd kiállításra, a kiállítás helye a „hűtős terem”.

**Bevezető rész:** az elméleti tevékenységre alapozva ismertetem a gyakorlati feladatot, a tanulók előkészítik a szükséges eszközöket, anyagokat (ecset, vízfesték, víz, olló, szárazragasztó) (5-10 perc)

**Gyakorlati feladat (25 perc):** Az előre elkészített szemléltető segítségével (a szemléltetőről készült fotó megtalálható a mellékletben, mérete: A2) ismertetem a munkafolyamatot:

- 1) A tanulók kiválasztják a szülőfalujukban található templomok közül, azt, amelyiket meg szeretnék örökíteni.
- 2) A kiválasztott képeken körül kell vágni a templomot, majd ráragasztani egy A4-es méretű rajzlapra.
- 3) Vízfestékekkel megalkotni a templomok háttérét és új színek kikeverésével átfesteni a templomot. (Az órai foglalkozás fénykép-dokumentációja megtalálható a mellékletben.)

A **befejező részében** (10 perc) a Palágykomoróci Gimnázium 4. osztályos tanulói bemutatják alkotásaikat, kiemelve a pozitívumokat, együtt megfogalmazzuk véleményünket az elkészült munkákról, és jellemezzük a „festményeken” látható színeket, a színek keltette érzéseket, hangulatot, benyomást. Összefoglaljuk az óra témáját, a tanulók értékelik az órán nyújtott teljesítményüket. A dicséret sem marad el. Majd a tanulók letakarítják a munkaterületet és rendezik az osztályt.

## Az elméleti órát lezáró feladatlap

**BOKSAY JÓZSEF:**

*Ungvár c. festmény*



Alkotó: Boksay József

Mű címe: Ungvár

Készítés éve: 1947

Technika: olaj, vászon

Méret: 100x127 cm

Készítés helye:

Ungvár

### Boksay József

(Gyertyánliget, 1891 – Ungvár, 1975)

kiemelkedő művész, Ukrajna tiszteletbeli művésze. Nagyon szerette szülőföldjét, ez alkotásain is látszik. A Kárpátalját bemutató festményei mesélnek nekünk a megyében élő több nemzetiségű emberekről is. Tájképein a látottak megörökítését tartotta szem előtt, az évszakok, a napszakok, a fények és árnyékok élethű bemutatását. Az összes évszak közül az őszt szerette a legjobban, amikor a természet különböző színekben pompázik.

### A FESTMÉNY

Szép őszi nap tükröződik vissza a festményről, mely bemutatja az 1947-es év Ungváriját. A képen az Ung folyó és a Filharmónia épülete látható. A folyóparton az emberek természetesen végzik mindennapos dolgaikat. A fák levelei narancssárga, barna és zöld színűek, a fű sem zöldül már, ebből látszik, hogy őszi tájképet mutat be a festő.

1.

Az én nevem:

Foglalkozásom:

Időm nagy részét itt töltöm:

Kedvenc évszacom:

Kedvenc színem:

3.

Melyik múzeumban tekinthető meg a festmény?

2.

### A festmény alapján válaszolj az alábbi kérdésekre!

- Milyen színekből látszik, hogy őszi évszakot ábrázol a művész?
- Mi tükröződik vissza az Ung folyó vizén?
- Melyik szín a leghangsúlyosabb a festményen?
- Milyen érzéseket kelt benned a festmény? Jelöld meg! (Nyugalom, béke, nyugtalanság, harmónia)
- Milyen színeket használt a művész a festményéhez? Írd le!



## A megvalósított foglalkozások fénykép-dokumentációja:

### Elméleti óra a Palágykomoróci Gimnáziumban



### Gyakorlati óra (alkotó tevékenység) a Palágykomoróci Gimnáziumban



Elméleti óra a Gálocsi Elemi Iskolában



Gyakorlati óra (alkotó tevékenység) a Gálocsi Elemi Iskolában



# A British Museum szerkezeti térképe

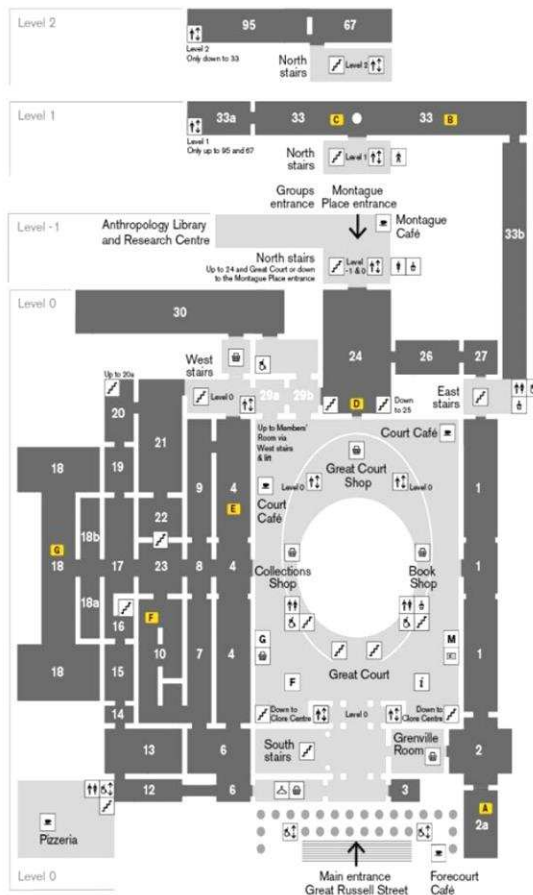
## Ground floor

### Don't miss

- A** The Holy Thorn Reliquary, Room 2a  
A medieval masterpiece
- B** Tang dynasty figures, Room 33  
From the tomb of a general
- C** Shiva Nataraja (Lord of the Dance), Room 33  
A remarkable bronze sculpture from south India
- D** Hoa Hakananai'a, Room 24  
A colossal ancestor figure from Rapa Nui/Easter Island
- E** Bust of Ramesses II, Room 4  
A spectacular statue of a great Egyptian pharaoh
- F** Assyrian Lion Hunt reliefs, Room 10  
An ancient king's triumph over nature
- G** Parthenon sculptures, Room 18  
Iconic sculpture from ancient Greece

Some galleries will close at short notice due to refurbishment or unforeseen circumstances. Please visit the website for the latest information.

\*Rooms 7, 9, 10, 19, 20 and 20a are open 11.00–15.00 each day.



### Americas

- North America  
Room 26
- Mexico  
Room 27

### Ancient Egypt

- Egyptian sculpture  
Room 4

### Ancient Greece and Rome

- Early Greece  
Room 6
- Greece: Minoans and Mycenaeans  
*The Arthur I Fleischman Gallery*  
Room 12
- Greece 1050–520 BC  
Room 13
- Greek vases  
Room 14
- Athens and Lycia  
Room 15
- Greece: Bassai sculptures  
Room 16
- Nereid Monument  
Room 17
- Greece: Parthenon  
Room 18
- Greece: Athens  
Room 19\*
- Greeks and Lycians 400–325 BC  
Room 20\*
- Greek vases  
Room 20a\*
- Mausoleum of Halikarnassos  
Room 21
- The world of Alexander  
Room 22
- Greek and Roman sculpture  
Room 23

### Asia

- China and South Asia  
*The Sir Joseph Hotung Gallery*  
Room 33
- India: Amaravati  
*The Asahi Shimbun Gallery*  
Room 33a
- Chinese jade  
*The Selwyn and Elise Alkoyne Gallery*  
Room 33b
- Korea  
*The Korea Foundation Gallery*  
Room 67
- Chinese ceramics – Sir Percival David Collection  
*The Sir Joseph Hotung Centre for Ceramic Studies*  
Room 95

### Middle East

- Assyrian sculpture and Balawat Gates  
Room 6
- Assyria: Nimrud  
Rooms 7–8
- Assyria: Nineveh  
Room 9\*
- Assyria: Lion hunts, Siege of Lachish and Khorsabad  
Room 10\*

### Exhibitions

- Special exhibitions  
*The Sansbury Exhibitions Gallery*  
Room 30
- Free displays  
*The Asahi Shimbun Displays*  
Room 3

### Themes

- Enlightenment  
Room 1
- Collecting the world  
Room 2
- The Waddesdon Bequest  
*Funded by The Rothschild Foundation*  
Room 2a
- Living and Dying  
*The Wallace Trust Gallery*  
Room 24

- Toilets
- Accessible toilet
- Baby changing
- Visitor and Member cloakroom
- Shop
- Information Desk
- Ticket Desk
- Membership Desk
- Families Desk (weekends and school holidays only)
- Guide Desk
- Café
- Stairs
- Lift
- Level access lift

## Beleegyző nyilatkozat a meglátogatott iskoláktól

### *Beleegyző nyilatkozat*

Lőrinc Emiliának hívnak, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanítói szakos hallgatója vagyok, negyedik évfolyamon. Szakdolgozatom témája az „Európai művészeti múzeumok múzeumpedagógia segédanyagainak vizsgálata és azok felhasználása az elemi osztályos vizuális nevelésben”.

**A tervezett tevékenység bemutatása:** Ezzel a nyilatkozattal szeretném a segítségüket, és beleegyezésüket kérni ahhoz, hogy a szakdolgozatom gyakorlati részét az Önök intézményében is levezethessem. A 4. osztályos „Művészet” tantárgy tantervét alapul véve, a „Különböző nemzetek művészete” témakörhöz kapcsolódva tervezek levezetni egy élményközpontú múzeumpedagógiai foglalkozást, a Palágykomoróci Gimnázium 4. osztályos tanulói számára. Leírom megfigyeléseimet és következtetéseimet a foglalkozással kapcsolatban.

**Foglalkozás dokumentálásának formája:** A foglalkozásról fényképeket készítenék, a későbbi kiértékelés miatt. A fényképeket kizárólag a szakdolgozatomhoz használnám. Munkámban nem jelenne meg a gyermekek neve.

A felmerülő kérdéseiket a lenti elérhetőségeken tehetik fel.

*Tisztelettel: Lőrinc Emília*

**Mobil: +380507687293**

**E-mail: [lorinc.emilia.b20ti@kmf.org.ua](mailto:lorinc.emilia.b20ti@kmf.org.ua)**

**Oktatási intézmény neve:** Palágykomoróci Gimnázium

**Iskola címe:** Palágykomoróc, Ónodi Géza út, 5.

**Iskolaigazgató neve és aláírása:**

*Szakács Ibolya*



2024.05.21. / Palágykomoróc

## ***Beleegyző nyilatkozat***

Lőrinc Emiliának hívnak, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanítói szakos hallgatója vagyok, negyedik évfolyamon. Szakdolgozatom témája az „Európai művészeti múzeumok múzeumpedagógia segédanyagainak vizsgálata és azok felhasználása az elemi osztályos vizuális nevelésben”.

**A tervezett tevékenység bemutatása:** Ezzel a nyilatkozattal szeretném a segítségüket, és beleegyezésüket kérni ahhoz, hogy a szakdolgozatom gyakorlati részét az Önök intézményében is levezethessem. A 4. osztályos „Művészet” tantárgy tantervét alapul véve, a „Különböző nemzetek művészete” témakörhöz kapcsolódva tervezek levezetni egy élményközpontú múzeumpedagógiai foglalkozást, a Gálócsi Elemi Iskola 4. osztályos tanulói számára. Leírom megfigyeléseimet és következtetéseimet a foglalkozással kapcsolatban.

**Foglalkozás dokumentálásának formája:** A foglalkozásról fényképeket készítenék, a későbbi kiértékelés miatt. A fényképeket kizárólag a szakdolgozatomhoz használnám. Munkámban nem jelenne meg a gyermekek neve.

A felmerülendő kérdéseiket a lenti elérhetőségeken tehetik fel.

*Tisztelettel: Lőrinc Emília*

**Mobil: +380507687293**

**E-mail: [lorinc.emilia.b20ti@kmf.org.ua](mailto:lorinc.emilia.b20ti@kmf.org.ua)**

**Oktatási intézmény neve:** Gálócsi Elemi Iskola

**Iskola címe:** Gálocs, Gecse Endre, 23

**Iskolaigazgató neve és aláírása:**



2024.05.21. / Gálocs

# Звіт про перевірку схожості тексту Oxsico

Назва документа:

Lorinc Emilia szakdolgozat.pdf

Ким подано:

Greba Ildikó

Дата перевірки:

2024-05-29 14:17:20

Дата звіту:

2024-05-29 14:27:00

Ким перевірено:

I + U + DB + P + DOI

Кількість сторінок:

45

Кількість слів:

10820

**Схожість 5%**

Збіг: **23 джерела**

Вилучено: **0 джерела**

Інтернет: **20 джерела**

DOI: **0 джерела**

База даних: **0 джерела**

**Перефразовування 1%**

Кількість: **15 джерела**

Перефразовано: **137 слова**

**Цитування 0%**

Цитування: **4**

Всього використано слів: **82**

**Включення 0%**

Кількість: **2 включення**

Всього використано слів: **52**

**Питання 0%**

Замінені символи: **0**

Інший сценарій: **2 слова**